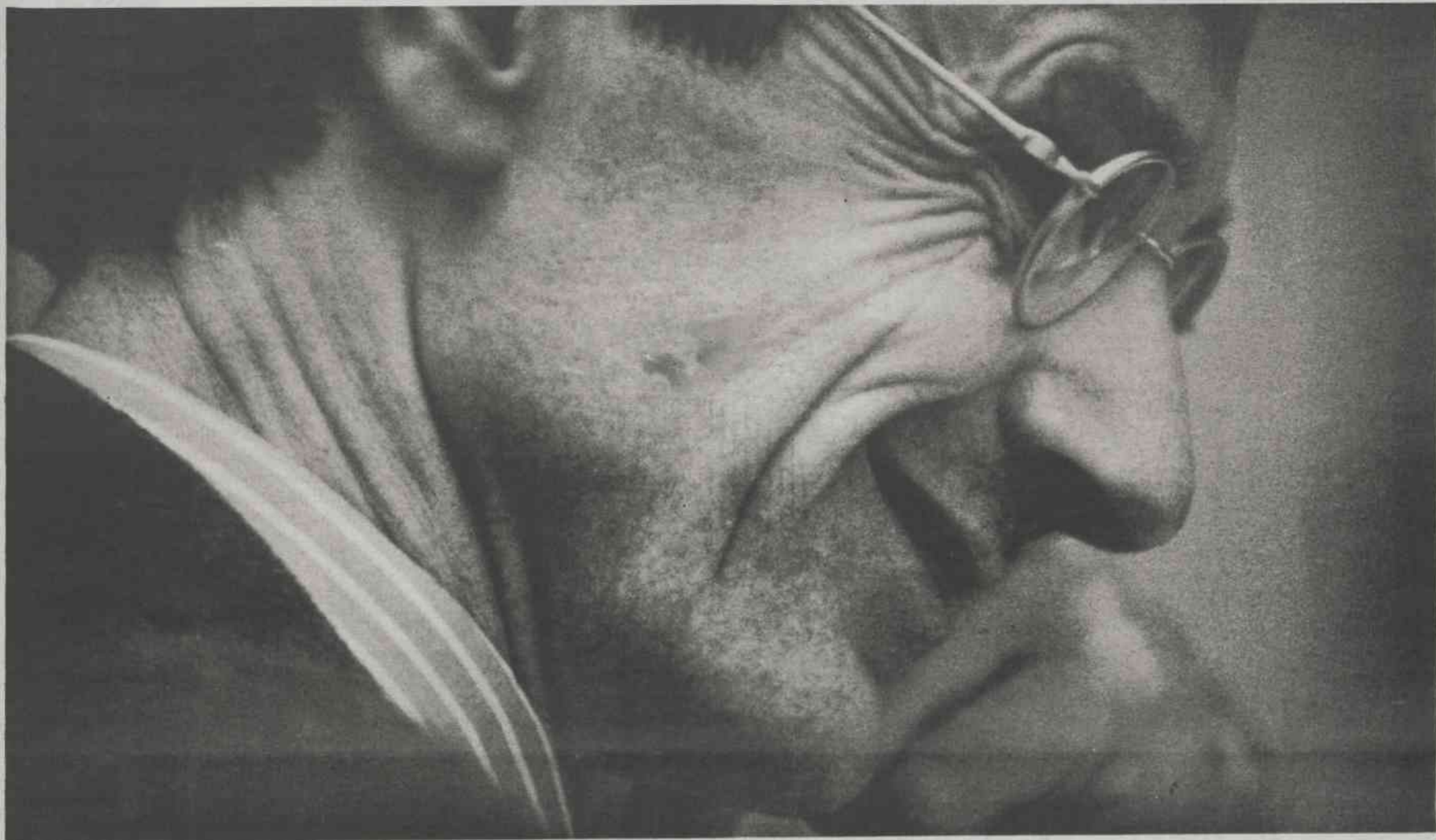

Observant 7

Informatie- en opinieblad van de Universiteit Maastricht • Redactieadres: Postbus 616, 6200 MD Maastricht • Jaargang 17, 10 oktober 1996

Minister Ritzen discussieerde afgelopen woensdag in Maastricht over plastic bekertjes, kringlooppapier en ... , kortom over duurzame ontwikkeling in het hoger onderwijs. zie pagina 3 (foto Franco Gori)

Internationale studies doen het goed Instroom eerstejaars stijgt met dikke zes procent

De nieuwe lichterlichting eerstejaars studenten aan de Universiteit Maastricht is een dikke zes procent groter dan die van vorig jaar. Deze stijging is vooral te danken aan de European Law School, internationale bedrijfskunde en verrassend genoeg ook aan kennistechnologie en gezondheidswetenschappen. Het totaal aantal studenten nadert langzaam de negenduizend.

In totaal hadden zich op 1 oktober, de nieuwe officiële peildatum van het ministerie van onderwijs, 2322 eerstejaars studenten ingeschreven; 140 meer dan vorig jaar om deze tijd. Wie het rijtje afloopt ziet dat alleen milieugezondheidskunde dramatisch zakt: in 1995 zevenendertig eerstejaars, nu nog zeventien. Maar dat is een vertekend beeld. Vorig jaar, het eerste jaar dat MGK over een eigen propedeuse beschikte, zijn de 'echte' eerstejaars en tweedejaars (de studenten die na de propedeuse gezondheidswetenschappen bij MGK instroomden) bij elkaar opgeteld. Uiteindelijk schreef MGK

vorig jaar elf eerstejaars in, nu zijn er dat zes meer. Een stijging dus. Fiscale economie, econometrie en Nederlands recht moeten wel een klein stapje terug doen. Opvallend goed gaat het met kennistechnologie, die het getal 35 achter haar naam heeft staan. Na jaren van tobben, stromen de studenten nu toe. Hoogstwaarschijnlijk heeft dat alles te maken met de propedeuse die zich voor het eerst niet in het Belgische Diepenbeek, maar in Maastricht afspeelt. Een andere (gezien eerdere prognoses) opmerkelijke stijger is gezondheidswetenschappen, goed voor 491 studenten, 32 meer dan vorig jaar. Ronduit goed gaat het met de European Law School en fiscaal recht waar de instroom met respectievelijk bijna vijfendertig en bijna twintig procent stijgt. Ook internationale bedrijfskunde heeft met zeker vijftien procent extra (totaal nu 301) niet te klagen. Netzomin als overigens het jonge psychologie dat bijna tien procent meer eerstejaars studenten mocht verwelkomen. In totaal zijn er nu 8832 studenten aan de Universiteit Maastricht ingeschreven.

Riki Janssen

(zie ook pagina 8)

Volgende week komt wet helemaal in stemming Kamer verwerpt MUB-compromis PvdA en VVD

Wekenlang geruzie heeft uiteindelijk tot niets geleid: alle voorstellen om iets te regelen over de student als lid van het faculteitsbestuur zijn deze week door de Tweede Kamer weggestemd. De motie waarin PvdA en VVD de universiteiten oproepen om studenten en personeel te betrekken bij hun bestuur, kreeg deze week geen steun van andere partijen en werd dus verworpen. Daarmee sneuvelde een compromis dat aan een hoog oplopende ruzie een eind had gemaakt.

De Kamer stemde afgelopen dinsdag over de 'modernisering van de universitaire bestuursorganisatie' (MUB), een wetsvoorstel van minister Ritzen. Deze wet ontnemt de gekozen faculteits- en universiteitsraad een deel van hun bevoegdheden en geeft besturen meer macht.

De afgelopen weken spitste de discussie in de Kamer zich toe op de vraag of een student lid moet kunnen worden van het faculteitsbestuur. De coalitie was daar-

over heftig verdeeld. D66 vond dat faculteitsbesturen verplicht moesten worden een student op te nemen, de PvdA wilde vastleggen dat dat kon, maar de VVD was mordicus tegen beide voorstellen. D66 zwichtte echter voor de druk van minister Ritzen, die haar voorstel 'onaanvaardbaar' had genoemd. En de PvdA moest wijken voor de VVD; die had gedreigd de hele wet weg te stemmen als de PvdA haar zin doorzette. De motie over betrokkenheid van studenten en personeel moest de pijn voor de PvdA verzachten. Maar die kreeg noch van de oppositie, noch van coalitiegenoot D66 steun.

Volgende week wordt nog over de wet in zijn geheel gestemd. Afgelopen dinsdag, bij de stemmingen per wetsartikel, bleek dat de coalitie de rijen weer grotendeels gesloten had. De wet zal dan ook waarschijnlijk aangenomen worden.

HOP, Hanne Obbink

3

Maatschappijstroom GW blijft ongewis

4

Mediscoop bijna ter ziele

5

Heeren willen leed verlichten

6-7

Drukker drukt zich na twintig jaar Maastricht

9

Wetenschappelijk dromen

14

Net geen maagperforatie

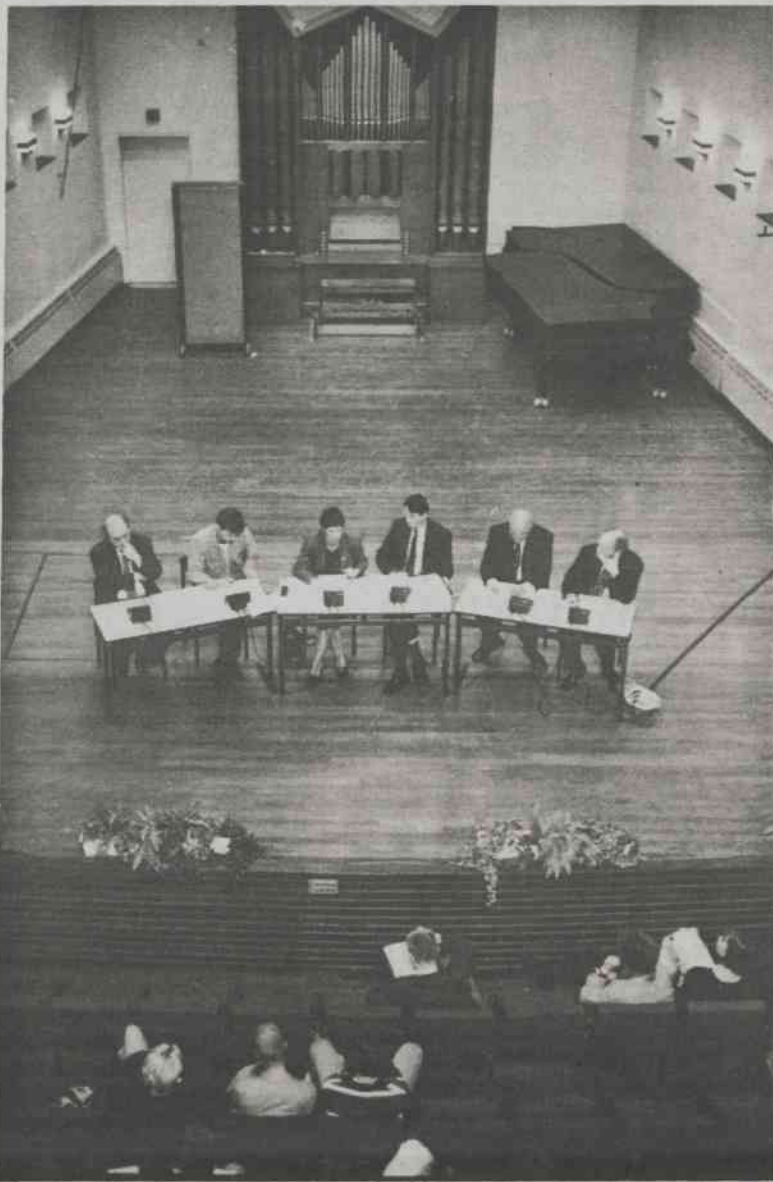

Ritzen in Maastricht:

Meer aandacht voor milieu in onderwijs

Met het uitloven van een Copernicus-prijs wil minister Ritzen binnen het hoger onderwijs de aandacht voor 'duurzame ontwikkeling' stimuleren. Dat maakte de bewindsman woensdag in het Maastrichtse conservatorium bekend tijdens een debat dat georganiseerd was door het Universitair Milieuplatform Maastricht en de Evert Vermeerstichting (de derdewereldlobby binnen de PvdA). Dat Ritzen ronduit toef dat hij het idee voor de prijs pas net voor het debat had opgepikt, maakte al duidelijk dat er nog maar weinig over dit onderwerp is nagedacht.

Zuinig omspringen met papier, minder plastic bekertjes en meer aandacht voor milieu binnen het onderwijs. Dat zijn zaken waar de universiteiten het belang al lang van inzien. In 1993 ondertekenden ongeveer vijfhonderd Europese instellingen, waaronder ook de Universiteit Maastricht het Copernicus Handvest. In dit handvest, dat een uitvloeisel is van de milieuconferentie van de Verenigde Naties in Rio de Janeiro uit 1992, beloofden ze om bij hun onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering rekening te houden met, en aandacht te geven aan het milieu. Van de implementatie hiervan is nog niet veel terecht gekomen, concludeerde het Landelijk Hogeschool en Universitair Milieuplatform net voor de zomer. Een inventarisatie wees uit dat bij een aantal instellingen delen van het handvest zijn opgenomen in de milieu- of arbobeleidsplannen. Maar vrijwel nergens komen studenten tijdens het verplichte deel van hun onderwijs in aanraking met de milieuproblematiek.

En maar discussiëren over de 'duurzame ontwikkeling' (foto Franco Gori)

Tijdens het debat van afgelopen woensdag werd gediscussieerd over de vraag hoe dat moet worden veranderd. Rector Rietje van Dam-Mieras van de Open Universiteit wilde in elk curriculum een verplicht vak opnemen over duurzame ontwikkeling

van minimaal één studiepunten. Enkel studenten de mogelijkheid geven om binnen hun vrije keuzeruimte een milieumodule te kiezen, vond ze onvoldoende. "Die ruimte is er nu al en ik kan u zeggen: daar maken studenten geen gebruik van." De onge-

veer zeventig studenten in de zaal waren verdeeld over haar plan. "Waar beginnen we aan als we allerlei vakken verplicht stellen", zei een studente psychologie.

Ook prof. dr. Hans Philipsen, lid van het Maastrichtse college van bestuur, zei er niets voor te voelen om opleidingen te verplichten om 'aandacht voor het milieu' in hun curriculum op te nemen. "Dat is een bevoegdheid die hier godzijdank toekomt aan faculteiten." Hij ziet meer heil in de invloed die het universiteitsbestuur kan uitoefenen door het goede voorbeeld te geven. Maar hij kondigde wel aan dat de UM modules gaat ontwikkelen voor docenten die meer over duurzame ontwikkeling willen weten.

In het bijscholen van docenten wil ook Ritzen de oplossing zoeken. Als er aparte vakken komen, is hij bang dat dat vooral "weetjesvakken" zullen worden terwijl het bij milieuproblemen niet gaat om kennisgebrek maar om gedrag dat anders moet. Met zijn prijs en een actieplan, dat hij ook ter plekke verzong, en dat hij dus ook inhoudelijk nog in moet vullen, wil de bewindsman universiteiten tot actie stimuleren. Maar Ritzen gaf ook aan dat hij daar niet al te veel van verwacht. "Via de universiteit probeer je de samenleving te veranderen, maar de universiteit is ook weer een afspiegeling van die samenleving. Je zit dus in een vicieuze cirkel."

Jan Buevink

Enquête functioneringsgesprekken

Een telefonische enquête van de dienst personele zaken over de functionerings- en beoordelingsgesprekken aan deze universiteit, is niet door iedereen met open armen ontvangen. Een klein aantal leidinggevendenden weigerde om mee te doen toen de telefonistes van MEMIC (Medisch en Maatschappelijk Informatiecentrum van de faculteit geneeskunde) hen de afgelopen dagen benaderden. Sommigen vertelden de enquêtrices dat ze het geheel "onzin" vonden, anderen lieten weten dat ze er "geen behoefte" aan hadden.

Van de leidinggevendenden die wel de stap waagden, meldde een klein deel halverwege de enquête dat de vragen over hun functioneringsgesprekken niet relevant waren: een onderhoud tussen een decaan en een hoogleraar lijkt volgens hen in de verste verte niet op een gewoon functioneringsgesprek.

Veel ondervraagden (in totaal zo'n achthonderd; het merendeel van het personeel werkte namelijk gewoon mee) maakten zich zorgen over de anonimiteit. Zeker toen het onderwerp 'mobiliteit' aan de orde kwam. Blijkbaar wil men niet dat anderen weten dat een verbetering in salaris, interessanter werk of leukere werkomstandigheden tot vertrek zouden kunnen leiden. Niemand hoeft zich echter zorgen te maken, vertelt men bij de dienst personele zaken: de anonimiteit is gewaarborgd.

De enquête wordt deze week afgerond. De uitslag zal over een paar maanden bekend worden gemaakt. (RJ)

Toekomst maatschappijstroom bij gezondheidswetenschappen nog ongewis

De toekomst van de 'maatschappijwetenschappelijke stroom' bij gezondheidswetenschappen blijft nog steeds onduidelijk. Dit ondanks een tweede rapport van een speciale commissie onder leiding van prof. F. van Wijmen, dat al voor de zomer gereed was maar pas onlangs in de faculteitsraad is besproken.

De zogeheten maatschappijstroom begint tegen het einde van de propedeuse met een 'differentiatie' die doorloopt in het eerste deel van het doctoraalprogramma. Daarna volgen de afstudeerrichtingen verplegingswetenschap (VW), theorie van de gezondheidswetenschappen (TGW), en beleid en beheer van de gezondheidszorg (BB).

De commissie stelt voor om het differentiatiedeel te wijzigen en daarna in plaats van drie, slechts twee rich-

tingen in het leven te roepen. De eerste wordt 'Beleid en Beheer van de zorg' genoemd en behelst hoofdzakelijk een 'actualisering' van het huidige BB-programma. Om die actualisering was overigens door het faculteitsbestuur gevraagd. Het tweede zou 'Zorgmanagement' moeten gaan heten, een richting die zich 'op het (individuele) zorgproces en het middel management' gaat richten.

Het faculteitsbestuur heeft overwegend positief gereageerd op twee onderdelen van het voorstel: het vernieuwde BB en een gewijzigd differentiatieprogramma. Die zou men dan ook graag per september '97 ingevoerd willen zien. De Zorghetening acht men onvoldoende uitgewerkt; daarvoor wil men een nieuwe commissie benoemen.

De faculteitsraad van gezondheidswetenschappen ziet zich echter geplaatst voor een dilemma, dat ook al door de opleidingscommissie (OC) is signaleerd. De OC weigerde een uitspraak te doen over het gewijzig-

de differentiatieprogramma, zolang onduidelijk is op welke richtingen (buiten BB) die voorbereid. Zo lang de Zorghetening niet is uitgekristalliseerd, blijft dat het geval.

Komende dinsdag komt de kwestie opnieuw in de raadsvergadering aan de orde, nu in aanwezigheid van commissievoorzitter Van Wijmen. Deze geeft overigens toe dat de voorstellen in het rapport over de Zorghetening "niet buitengewoon afgewogen" zijn. Hij wijst dit aan de grote tijdsdruk waaronder het rapport geproduceerd moest worden. Wat hem betreft is het ook niet perse noodzakelijk dat er een dergelijke richting komt. Van Wijmen: "Wellicht is het denkbaar om één beleidsrichting te construeren, waar dan aan het eind van het programma verschillende accenten gelegd kunnen worden".

Wammes Bos

Rechten versoepelt examenregeling propedeuse

De examencommissie van de faculteit rechten heeft vorige week besloten om de examenregeling voor propedeusestudenten te versoepelen. Acht studenten die opgezaald leken te worden met een tempobeurs-schuld van zesduizend gulden, komen zo alsnog met de schrik vrij.

De versoepeling betreft studenten die hun propedeuse niet gehaald hebben en voorwaardelijk zijn toegelaten tot het tweedejaar. Tot nu toe werd dat begrip 'voorwaardelijke toelating' bij rechten erg letterlijk geïnterpreteerd. Als iemand aan het eind van zijn tweede jaar zijn propedeusediploma nog niet binnen had, raakte hij ook alle tentamens kwijt die hij al van het tweedejaarsprogramma had gehaald.

Door deze regeling dreigde dit jaar een aantal studenten in problemen te komen met de tempobeurs. Ze hadden weliswaar meer dan vijftig procent van hun studiepunten gehaald, maar zakten toch onder de tempobeursnorm omdat ze een deel van die punten hadden gehaald met tweedejaarstentamens.

"Het is eigenlijk onredelijk om die punten niet mee te tellen", erkent prof. mr. Frits Stroink, voorzitter van de examencommissie. Dat de commissie deze regel niet eerder herzien heeft, komt volgens hem omdat in het verleden deze problemen met de tempobeurs zich niet voordeden.

Jan Buevink

Rooskleurige zelfstudie geneeskunde

De faculteit der geneeskunde is tevreden over de opzet en uitvoering van het eigen curriculum, zo blijkt uit de zelfstudie die vorige week door de faculteitsraad werd vastgesteld. De zelfstudie is geschreven als voorbereiding op de onderwijsvisite van geneeskunde in 1997.

Behalve lof voor onder andere het vaardigheidsonderwijs, de continue bewaking van de onderwijslast en de goede positie van de afgestudeerden op de arbeidsmarkt, wijst de zelfstudie geheel volgens de regels ook op zwakke punten in het onderwijs. Zo is de aansluiting van de bloktoets op de inhoud van het blok "nog een punt van zorg", blijkt de toetsing aan het einde van een co-assistentenschap nog niet uniform en betrouwbaar genoeg, laat de schrijfvaardigheid van studenten nog te wensen over, is de rechtspositie van de co-assistent nog zwak omschreven en is de tijd die studenten aan zelfstudie besteden aan de lage kant. Dit laatste hoopt de faculteit nu te hebben opgelost door de vervanging van de relatieve normering van de toetsen door een vaste. Bovendien denkt men erover om de eisen nog wat verder op te schroeven: als het na onderzoek haalbaar blijkt, moet een student straks alle bloktoetsen met een voldoende afronden. Nu mag bijvoorbeeld een eerstejaars, mits hij aan de aanwezigheidsplicht heeft voldaan, nog twee van de zeven bloktoetsen missen. (RJ)

Redactieraad voelt zich onheus bejegend

Mediscoop lijkt bijna ter ziele

Mediscoop, het semi-glossy magazine van de medische faculteit, wordt hoogstwaarschijnlijk opgeheven. De redactieraad, die pas in een zeer laat stadium van de besluitvorming door het faculteitsbestuur op de hoogte is gesteld, voelt zich "bijzonder onheus bejegend".

Het facultaire informatie- en opinieblad Mediscoop zag in 1993 het licht en verschijnt gemiddeld zo'n vier keer per jaar. Het is bedoeld voor onder andere studenten, medewerkers, artsen en ziekenhuizen in de regio Zuid-Limburg, zusterfaculteiten en oud-studenten.

De alumni zullen na de eventuele opheffing niet van informatie verstoken blijven, vertelde de decaan prof. dr. Arie Nieuwenhuijzen Kruseman afgelopen donderdag aan de faculteitsraad. Zij krijgen vanaf volgend jaar het nieuwe universitaire alumniblad in de bus. De eigen medewerkers en studenten blijven op de hoogte via Medifacs, het reeds bestaande "maandelijks memo van bestuur en bureau".

Het deel van Mediscoop dat bedoeld is voor de externe relaties van de faculteit, zal worden ondergebracht bij het PR-blad van het academisch ziekenhuis, azM-Select. Tegen dit laatste heeft de redactieraad zich steeds verzet, legt de voorzitter ad interim van diezelfde raad, dr. Guido Tans, uit. Niet omdat men koste wat het kost tegen een fusie is. Een gezamenlijk blad voor externe relaties is een goede zaak, maar dan alléén, zo schreef Tans vorige week in een brief aan de faculteitsraad, "met een redactioneel beleid dat onafhankelijkheid garandeert met voldoende input en een open kritische benadering vanuit de faculteit". Juist die onafhankelijkheid kon het azM in eerdere fusiebesprekingen vorig jaar niet garanderen. Daar wilde men alles bij het oude laten: een redactie die in nauw overleg met de raad van bestuur de inhoud van het blad bepaalt.

Eind 1995 werden de fusiebesprekingen tussen de beide redacties vanwege dit fundamentele verschil van mening (Tans: "Externe relaties van een dynamische faculteit zitten niet op kritiekloze reclameuitingen te wachten") beëindigd. Wel werd afgesproken om de redactie van azM-Select als 'buitenlid' op te nemen in de redactieraad van Mediscoop. Op die wijze zou de uitwisseling van informatie gegarandeerd zijn en zou een eventuele hernieuwde fusieopgave in de toekomst

meer kans van slagen hebben.

Einde verhaal, dacht men bij Mediscoop, niet beseffend dat op bestuurlijk niveau het plan nog niet van tafel was. De brief met bijlagen van half september waarin de decaan voorstelt om Mediscoop per 1 januari 1997 op te heffen, sloeg dan ook in als een bom.

"In een zorgvuldige procedure", zo schrijft een verontwaardigde redactieraad aan de faculteitsraad, "mag men toch op z'n minst verwachten dat de direct betrokkenen, alvorens een besluit te nemen, op de hoogte gesteld worden".

"Het is geen boze opzet, dat moet u niet denken", legt Nieuwenhuijzen Kruseman uit. "Ik heb in de grote vakantie afspraken met het ziekenhuis gemaakt. En zo-

als dat gaat in de zomer, kun je niet meteen alles aan de achterban rapporteren. Toen de mogelijkheid er was, heb ik het meteen gemeld. Ja, misschien heeft de redactieraad geconcludeerd dat de fusie van de baan was, maar ik heb in het vroege voorjaar nog een notitie daarover geschreven, dat wist men. Als bestuurders gaan wij verder."

Kruseman kon ook verder omdat hij die onafhankelijkheid van azM-Select niet zo somber inziet. "Wat is onafhankelijkheid? Natuurlijk heeft de redactie van Select een eigen verantwoordelijkheid. Nu gaat er het verhaal dat de raad van bestuur van het azM de pen van de redacteurs vasthoudt. Dat valt in de praktijk best mee. De verschillen tussen Select en

Mediscoop zijn op de werkvloer helemaal niet zo groot."

En wat dat besluit betreft, waar de redactieraad het in zijn brief over heeft; dat is nog helemaal niet genomen. "Het is een voornemen om Mediscoop op te heffen. Wanneer het definitieve besluit valt, weet ik niet." Dat hangt onder andere af van de samenwerking met Select. Verloopt die goed, dan betekent dat het einde van Mediscoop. "Maar gaat het niet, dan gaan we gewoon verder met Mediscoop", aldus de decaan. Geld speelt immers geen rol in deze discussie. Kruseman: "Het gaat niet om geld, het gaat ons om de inhoud."

Riki Janssen

Poenboek '96/97

Een handige wegwijzer in studiefinancieringsland

Op de kaft van het Poenboek, de financiële gids voor scholieren en studenten, staat een grappig bedoelde strip. Een zichtbaar ongelukkige student staat in een kamer waar een zielig lampje aan het plafond hangt en het Poenboek op de grond ligt. In het tweede plaatje steekt hij blij een vinger in de lucht en wijst op het boekje. Het laatste plaatje toont een sigarenrokende, strak in het pak zittende rijke student onder een kroonluchter vol kaarsen.

Dit soort ludieke ideeën komt de lezer in de rest van de gids niet meer tegen. Een paar praktische tips geeft het poenboek wel. In het voorwoord bijvoorbeeld, adviseren de schrijvers ieder afschrift van de Informatie Beheer Groep te bewaren. "Door deze simpele handeling kun je veel problemen voorkomen." Ik kan me goed voorstellen dat mijn ouders dit tegen me zeiden toen ik op mijn achttiende uit huis ging, maar op dit soort voor de hand liggende adviezen zitten de meeste studenten niet te wachten. Uit de inhoudsopgave blijkt dat het

boekje serieuzer van opzet is dan het voorwoord en de kaft voorspellen. Studiefinanciering, tegemoetkomingen in studiekosten, verzekeringen, sociale zekerheid, huursubsidie; aan alles is gedacht.

Daarna volgen honderddertig pagina's over alle mogelijke regelingen en procedures. Achterin staan de bijlagen met tabellen waarin de student kan opzoeken welke gevolgen een lening straks op zijn inkomen heeft. Ook wordt er getoond hoe hij een bezwaarschrift, bijvoorbeeld tegen vordering van studieschuld, kan opstellen. Aan adressenlijsten, van het advocatennetwerk van de LSVb tot het telefoonnummer van de Informatie Beheer Groep, is ook gedacht.

Het Poenboek is dan ook niet een boek dat je als student van kaft tot kaft zou moeten lezen. Alhoewel je daardoor misschien wel op handige tips stuit. Bijvoorbeeld voor mensen die na vier jaar geen recht meer hebben op een basisbeurs en toch hun OV-kaart willen behouden. Zij kunnen een zogenaamde nul gulden-lening bij de Informatie Beheer Groep afsluiten, waardoor ze toch weer recht op een OV-kaart krijgen.

Stijn, Bas, Jeroen en Jelle, een achternaam hebben de schrijvers van het boek

niet, hebben duidelijk erg hun best gedaan om alle formele zaken waar een student mee te maken kan krijgen, op een rijtje te zetten. Hoewel er is gepoogd om hier en daar een wat luchtigere toon aan te slaan -wat te denken van de kop 'het wel en wee van de OV'- is het toch vooral een opsomming van cijfers en feiten.

Het is dan ook niet meer en niet minder dan een handig naslagwerkje. Extra informatie vragen bij de betreffende instelling kan echter nooit kwaad. Weliswaar werd "al het mogelijke gedaan om de juistheid en volledigheid zoveel mogelijk te waarborgen", de samenstellers kunnen niet de verantwoordelijkheid dragen voor "voor eventuele leemten of fouten".

Tineke Oosterloo

Poenboek '96/97 financiële gids voor scholieren en studenten, Delft, Vereniging voor Studie- en Studentenbelangen Delft. De gids is verkrijgbaar in de boekhandel en bij de studentenvakbond (NSEM) of via giro 213001 t.n.v. VSSD. Het Poenboek kost f12,50.

Dat kan gebeuren, mijnheer

Twee weken geleden, het was rond 16.00 uur op een vrijdag, ontving een collega van mij, P., een per expresse verzuurde envelop uit Singapore met daarin een brief met het dringende verzoek, zo snel mogelijk enige wijzigingen in een door hem ingestuurde paper aan te brengen. Dit alles om de bijdrage nog in het Septembernummer van het betreffende tijdschrift te kunnen publiceren. U begrijpt het al, het betrof een in de wetenschap zo fel begeerde Journal-publicatie, dus van enige opwindings was wel degelijk sprake.

Mijn collega spoedde zich naar zijn PC en bracht de gewenste veranderingen aan, waarna hij zich het vuur uit de sloffen rende om nog voor sluitingstijd het hoofdkantoor te Maastricht te bereiken. Hij boekte zijn eerste succesje: het postkantoor was nog open. Hoopvol sloot hij aan bij de lange rij wachtenden voor hem. Eindelijk was hij dan aan de beurt om die o, zo belangrijke publicatie aan de expressediens van de PTT te kunnen toevertrouwen. Rap legde hij uit wat het doel van zijn tocht was: het artikel, hij wapperde er eens vrolijk mee in de lucht, moest per expresse naar Singapore. Het leven bestaat uit keuzes en ook P. ont kwam daar niet aan. Moest de envelop met de gewone expressepost verzonden worden, waarna de envelop na slechts 5 werkdagen zijn bestemming bereikte, of met de supersnelle expressepost, die het luste traject van 3 dagen kende. Voor deze laatste service diende dan wel een bedrag van om en nabij de honderd gulden betaald te worden. Alert als altijd vroeg P. wat de kosten van de gewone expressepost zouden bedragen. Alras deed het eerste probleem zich voor: de tarieven waren zojuist gewijzigd, dus dat moest nagekeken worden. De postbeambte informeerde ter rechterzijde: "Zeg, weet jij waar die nieuwe folder van de expressepost

ligt?" Het antwoord was negatief. Ook de beambte ter linkerzijde bracht geen verlichting. Een zoektocht begon, en jawel, na enkele minuten dook de folder op. "Dat kost dan twaalf gulden vijftig." De beslissing was gauw genomen. "Stuur u de envelop dan maar met de gewone expressepost", antwoordde P. "Oh, nee het kost zestien gulden vijftig." "Doet u toch maar de gewone expressepost." "Heeft u een envelop?" "Mijn collega liet de envelop zien, waar het artikel oorspronkelijk in verstuurd was." "Die kunt u niet gebruiken, mijnheer." Voorzichtig klom: "Heeft u dan geen envelop, waarmee u expressepost verstuurt?" "Nee, mijnheer, maar u kunt bij de balie aan de overkant een envelop kopen." P. hobbelde met de wetenschappelijke vasthoudendheid hem eigen naar de betreffende balie en vroeg om een A4-envelop. "Die hebben we niet, mijnheer. Wij kunnen niet elk formaat envelop in voorraad hebben." Probleem nummer 2 stak in volle glorie de kop op. Ten tweede male vervoegde mijn collega zich met het artikel bij de expressepostbalie. Het enveloppenprobleem werd uitvoerig besproken en besloten werd de reeds gebruikte per expresse-envelop alsnog van een blanco blaadje te voorzien. De postbeambte begon ijverig te plakken. Het adres van de Editor-in-Chief in Singapore werd opgeschreven in de toch ongebruikelijke linkerbovenhoek. "Is Singapore nu een stad of een land?" vroeg de postbeambte met lichte vertwijfeling in de stem. De duidelijke directieven van P. brachten de postbeambte op het juiste spoor. Het adres van de afzender verscheen links onder. De postzegels ter waarde van zestien gulden vijftig werden ervaren belikt en in de rechterbovenhoek van de envelop aangebracht. Eindelijk was het dan zo ver. De envelop werd "gepost". Na al het doorstane leed stapte P. al met al tevreden de deur uit. Het tweede succes was behaald: Singapore zou deze wetenschappelijke bijdrage tijdig ontvangen.

Drie dagen later, het was maandagmiddag, ontving mijn collega een per expresse verzuurde envelop. Het bleek de envelop te zijn die hij de vrijdag ervoor zo verwoed had geprobeerd te verzenden. Kostbare dagen waren verloren gegaan. Wederom ijdele hij naar het postkantoor en deed zijn beklag. "Dat kan gebeuren, mijnheer", was het verbluffend eenvoudige antwoord der postbeambte. De gewraakte envelop werd alsnog verstuurd onder de luchtige opmerking "U heeft geluk gehad, eigenlijk kost het zeventien gulden vijftig." Was Maastricht niet die stad met internationale aspiraties, die stad met vermeende Euro-allure, dat knooppunt van Europese verbindingen?, zo vroeg P. zich vertwijfeld af. Schichtig kijkt hij iedere morgen in zijn postvak. Een baan in een grote stad als Amsterdam lijkt ineens zo gek nog niet.

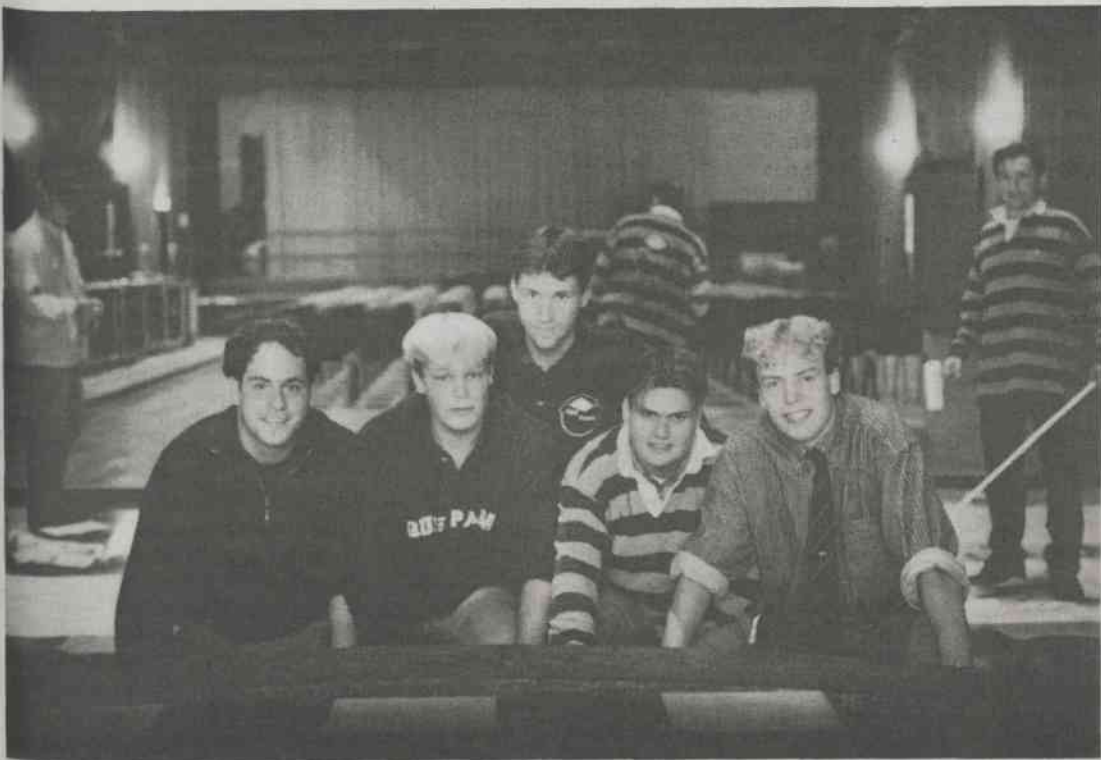
Tons van den Bosch

Met Lee Towers en ex-Drukwerk zanger Harry Slinger

Dispuut feest geld bijeen voor Ronald McDonald

Voor André Hazes was de afstand te ver, maar herendispuut Que Pasa slaagde er wel in om Lee Towers en ex-Drukwerkzanger Harry Slinger naar Maastricht te halen. Vanavond wil het dispuut 850 studenten naar de Awwestienekerk lokken met een benefietfeest voor het Ronald McDonaldhuis. Voor het goede doel dus, maar -en daar draaien de heren niet omheen- ook voor hun eigen naamsbekendheid.

"We hebben niet zo bewust nagedacht over welk goed doel we zouden kiezen", antwoordt preses Arjan Van Moorsel op de vraag waarom Que Pasa juist koos voor het Ronald McDonaldhuis. Het idee om de opbrengst van het feest naar het opvanghuis voor ouders van zieke kinderen te laten gaan, kwam niet eens van de dispuutleden zelf, maar van de baas van

hun stamkroeg À Bientôt. Maar het was wel bij uitstek geschikt voor de plannen van Que Pasa. Het huis, dat op dit moment naast het AZM verrijst, is al tijden uitgebreid in de publiciteit en heeft een duidelijke binding met de stad. Meijer draait er niet omheen dat het goede doel voor Que Pasa vooral een middel was om het feest rond te krijgen. "Sponsors zijn veel sneller bereid om geld te geven als je iets voor een goed doel doet."

Op een klein studentenkamertje aan de Bogaardenstraat wordt maandagmiddag nog hard gewerkt. Terwijl Van Moorsel vrijwel onophoudelijk aan de telefoon hangt, vertelt Ojo Meijers dat het bedrag dat Que Pasa vanavond wil overhandigen aan barones Van Voorst tot Voorst, de voorzitter van het Maastrichtse Ronald McDonaldhuis, nog niet helemaal binnen is. Daarom proberen de heren nog iets van de gage van de artiesten af te knabbelen. Voor Towers en Slinger heeft Que Pasa een hotel geregeld en de kosten daarvan moeten dan maar verrekend

Heren van Que Pasa: feesten voor het goede doel, maar ook voor de eigen naamsbekendheid (foto Franco Gori)

worden met hun loon, vinden de organisatoren.

Het idee om een groot feest te geven, ontstond een jaar geleden. Que Pasa wilde zijn naamsbekendheid vergroten. "Nu hebben we nog voldoende aanwas, maar dat willen we in de toekomst wel graag zo houden." Het leek de heren een goed idee om dat via een feest te doen. Aanvankelijk wilden ze een groot festijn in een tent op het Vrijthof voor de hele Maastrichtse bevolking. Maar dat plan sneuvelde omdat de gemeente sinds kort geen vergunningen meer geeft voor tentfeesten. Een ambtenaar vond een feest voor zowel studenten als andere Maastrichtenaars toch al niet zo'n goed idee, gelet op de openbare orde: "Dat geeft geheide problemen." Vandaar dat het Fiesta del Toro nu enkel voor studenten is. De reclameborden die her en der in de stad de avond aankondigen en de advertenties op de stadsbus en de TV Gazet, zijn bedoeld om de sponsors tevreden te houden, niet om bezoekers te trekken. De locatie van het feest staat er niet op vermeld. Die wordt alleen via flyers op de universiteit en via Observant bekend gemaakt. Ook de kaartjes kunnen alleen op de universiteit gekocht worden.

"Het meeste werk was om die sponsors te vinden", verzucht Meijers. De meer dan honderd brieven die eind vorig jaar de deur uitgingen, leverden vooral afwijzingen op. Op eentje na: de universiteit wilde wel, op voorwaarde dat ook anderen sponsorden. "Toen zijn we in tweetallen bij bedrijven langsgegaan. Overal hebben we gevraagd 'kan ik de baas spreken'. En als die in bespreking zat, zeiden we: dan heeft hij vast nog wel vijf minuutjes over." Die benadering leverde meer succes op. Bij tweëntwintig sponsors wisten ze uiteindelijk zo'n 64.000 gulden aan cash of diensten bijeen te krijgen. Welk bedrag overblijft voor het opvanghuis voor ouders van zieke kindertjes, wil het dispuut vanavond pas bekend maken. Maar het is wel meer dan de tien mille waar Que Pasa aanvankelijk naar streefde.

Jan Buevink

Straatnamen

Wie staat er stil bij de straatnamen van dit land? Pas als je verhuist naar De Fantasie in Almere, of naar de straat daar die simpelweg Haak heet, denk je er over na. En anders wel als je terechtkomt in Amersfoortse straten als Tarwekamp, Thebe en Teus. Maar met een verhuizing heb je meer aan je hoofd, er komen brieven en kaarten op dat nieuwe adres met steeds die rare naam en na een week of twee zie je het niet meer.

Alleen als je bij een bekeuring je adres op moet geven, schrik je weer even. Met Haak kun je niet aankomen, en al helemaal niet met De Fantasie. Welke agent kan zijn handen thuis houden als je hem vertelt dat je aan de Onbekende Gracht woont of op Teus? Ze mogen niet slaan, maar we kunnen niet het onmogelijke van ze verwachten. Dan kun je uit respect voor het gezag toch beter voorwenden dat je op de Tongerse Weg of de Nieuwstraat woont? Dat vergeten de bedenkers van straatnamen in al hun vindingrijkheid, dat ze de burger soms aanzetten tot het opgeven van valse adressen. "Alleen in mijn gedichten kan ik wonen", schreef Slauerhoff. Deze regels hebben flink aan actualiteit ingeboet. Over de nieuwbouw van dit land is een bloemrijke poëzie aan straatnamen uitgestrooid, van een zo hoogstaand gehalte dat Slauerhoff zich in deze tijd de moeizame zwerfjochten over de wereldzeeën had kunnen besparen in zijn verlangen naar grootse romantiek en absolute schoonheid. In Roozendaal vinden we schitterende gesteenten op de Bergkristaldijk, de Amethystdijk, de Azuriedijk, de Baryjn-Onyx- en Smaragdijk. Grotere rijkdom nog in Heerhugowaard, waar de edelstenenwijk onder andere Opaal, Saffier, Aquamarijn, Diamant en Brijlant bevat. Zonder straat eraan vast - je woont daar op puur opaal en amatist. In het Eindhovense Blixem Bosch vond men dat te gortig. Daar werd het Brijlantring, Diamantring, Topaasring en Kristalbol. Deze Kristalbol grenst waarschijnlijk niet voor niets aan straten met namen als Sprookjesbosch en Tovermolen. (Zou u als slijter drie kistjes wijn gaan wegbrengen, wanneer iemand u door de telefoon vroeg, het te bezorgen bij Sprookjesbosch nummer zeven?) Er wordt niet uitsluitend met kostbaarheden gepronkt. Ook gewone dieren als maraboes, zebra's, moefflons en koalabeertjes kunnen hun naam verlenen aan straten die de laatste decennia worden bestempeld als berg, akker, burg, donk, bosch, gaard, hoeve, weide, veld of kamp (vaak met een c).

Vroeger viel er ook wel wat te beleven. In de tijd van Slauerhoff waren er al componistenwijken, bloemen- en zeeheldenbuurten, straten vernoemd naar leden van het Koninklijk Huis en schilders, functionele namen als Meersener Weg, Torenlaan, Markt, Stationsstraat en Raadhuisplein. Maar de rijkdom van nu is overweldigend. Waarom wordt er altijd op afgegeven? Ooit had het al iets schilderachtigs om aan de Iepenlaan te wonen of de Wilhelminasingel. Maak nu eens een ritje door Almere! We beginnen bij de Pianoweg en slaan via de Saxofoonweg de Menuetstraat in, waar een postbode dansend de brieven bezorgt. We steken snel de Kruidenbuurt door, wat ruikt het lekker op de Basilicum-, de Koriander- en de Ore-ganoweg! Hadden we maar wat dille meegenomen, want inmiddels komen we langs de Baarsweg en de Palingweg. Wat zullen we doen: naar de Filmwijk, de Bouwmeesterbuurt, de Danswijk, de Landgoederenbuurt of de Verzetswijk? Fascinerend is het, dat het achtervoegsel 'straat', 'weg' of zelfs meer recente toevoegingen als 'burg', 'weide' en 'kamp' uit het straatbeeld verdwijnen. Men woont op (in? aan? bij?) Tjalk, Fluoriet, of Vlasmolen. Het lijkt wat op het te snel tusseren van een adres, maar is het niet eerder de kernachtigheid van heuse poëzie? In Breukelen ligt tussen de oudere dubbelloopsnamen Broekdijk, Straatweg en Brugoprit een flora-buurtje met een scrabble mix van planten die op hun beurt weer voor de helft uit iets anders lijken te bestaan: Damastbloem, Vrouwenmantel, Daslook, Zomerklonje en Glaskruid. Hier zingen de namen zich los van hun straat en rijdt men in de taal. In zulke straten kan ik wonen.

Maarten Doorman

"Het wordt veel zakelijker"

Universiteiten krijgen meer greep op academische ziekenhuizen

De universiteiten krijgen meer invloed op de academische ziekenhuizen. Vanaf 1998 kunnen ze nadrukkelijk meebeslissen hoe de ziekenhuizen het geld besteden dat zij als 'werkplaats' van de medische faculteiten krijgen voor hun diensten aan onderwijs en onderzoek. Vanaf het begrotingsjaar 1998 zijn academische ziekenhuizen verplicht om punt voor punt in een contract aan te geven welke prestaties zij zullen leveren voor het onderwijs en onderzoek van de medische faculteiten. Over de inhoud van die contracten moeten ze elk jaar uitvoerig overleggen met de universiteiten. Hoe dit precies gaat werken - en welke onderwerpen deel zullen uitmaken van het contract - wordt geregeld in een 'gedragscode', waarover de VSNU en de Vereniging van Academische Ziekenhuizen (VAZ) momenteel onderhandelen. Een medische faculteit verricht in een academisch ziekenhuis onderzoek en verzorgt daar ook een deel van het onderwijs. Een academisch ziekenhuis stelt daar als 'werkplaats' van de medische faculteit ruimte, mensen en apparatuur voor beschikbaar. In ruil daarvoor ontvangen zij van de universiteiten een door het ministerie van OCW vastgestelde

rijksbijdrage. In 1998 krijgen de academische ziekenhuizen in dit verband ruim 472 miljoen gulden. Driekwart daarvan wordt toegekend op grond van twee vaste factoren: het aantal vierkante meters van een ziekenhuis en de aanwezige infrastructuur. De verdeling van de overige 120 miljoen is afhankelijk van de aantallen studenten (10%), artsdiploma's (15%), proefschriften (15%) en de inzet van wetenschappelijk personeel (60%). Om de rijksbijdrage draait het bij de verdeling van de relatie tussen het academisch ziekenhuis en de universiteit. Al jaren klagen de universiteiten dat zij dit bedrag volgens de wet 'onverwijld' moeten doorgeven. Ze hebben nauwelijks invloed op wat de ziekenhuizen er mee doen, terwijl dat van grote invloed is op het medisch onderwijs en onderzoek. Ook de accountants van het ministerie zijn ontevreden over de huidige regeling: zij kunnen evenmin uit de jaarrekeningen achterhalen waar de ziekenhuizen het geld nu precies aan besteden. Minister Ritzen is bereid het woord 'onverwijld' uit de wet te verwijderen, zodra de VAZ en de VSNU een gedragscode hebben ontwikkeld. Over de feitelijke inhoud van deze code doen de twee partijen nog erg geheimzinnig. "Zolang we

daar nog niet uit zijn, doen we er geen mededelingen over", zegt bijvoorbeeld de VAZ. Ook de VSNU houdt zich op de vlakte. "We praten hier al een jaar of vijf over. Het ligt nogal gevoelig." Wel is al afgesproken dat de medische faculteiten en de ziekenhuizen hun begrotingen voor 1998 volgens de nieuwe spelregels zullen opstellen. Vanaf dat moment hebben de universiteiten meer greep op de variabele 120 miljoen gulden voor de ziekenhuizen. Zij krijgen dan het recht om geld in te houden, als 'hun' academisch ziekenhuis zich naar hun mening niet aan het contract houdt. Dat zegt althans collegevoorzitter Bleumink (RUG), één van de onderhandelaars namens de universiteiten. "Slaagt een ziekenhuis er bijvoorbeeld niet in om voldoende co-assistenten te plaatsen, dan heeft dat consequenties voor hun volgende begroting", zegt Bleumink. "Het wordt veel zakelijker." Bleumink pleit al jaren voor een aanscherping in de relatie tussen ziekenhuis en universiteit. "Ziekenhuizen schrijven nu op wat ze denken te gaan doen. Maar het is lastig om iemand op beoogde plannen aan te spreken."

HOP, Matthè ten Wolde

“Als je een plek zoekt om in het licht te staan”

Aan de binnenkant van zijn kamerdeur hangt een reproductie van een schilderij. Een verlaten plek in een stad, blinde zonovergoten muren, met prominent rechts vooraan een tamelijk sensueel achteraanzicht van een naakte vrouw op een omafiets. Anatomie Jan Drukker: “Een schilderij van Moesman, stond in Vrij Nederland. Zie je hoe prachtig die lende-lordose, die kromming in de lendewervelkolom is uitgelicht?”

Inderdaad, prof. Jan Drukker (60) kijkt naar kunst met een anatomisch oog. “Ik kan niet anders. En ik denk dat ik dingen zie die anderen niet zien. Of het andersom ook zo is, dat ik dus dingen niet zie die anderen weer wel zien, dat weet ik niet. Maar ik ga daar niet onder gebukt.” Ook de functionele kunst, die gebruikt wordt in het anatomisch onderricht, vindt hij: “Schitterend. Het wezenlijke van een anatomische tekening is dat hij natuurlijk moet ogen, zonder het te zijn. Het gaat om de spanning tussen realiteit en essentie; hiër wordt een accent gelegd, dáár wordt een detail verdiept. Het trefwoord is: de derde dimensie. Nee, ik heb niet per se meer affiniteit met figuratieve beeldhouwkunst. Die derde dimensie, het ruimtelijke aspect, vind je net zo goed bij Henry Moore als bij de Venus van Milo. En eerlijk gezegd kijk ik dan liever naar de ruimte bij Moore, naar de manier waarop hij zijn accenten legt.”

Ruimte, de ruimtelijke structuur van het menselijk lichaam; het is een begrip dat telkens weer opduikt in een gesprek met anatomie/embryoloog Drukker over zijn vak. Hij praat er enthousiast over, in dit afscheidsinterview. Dat hij vertrekt is niet omdat hij erop uitgekeken is, maar omdat hij het met eenenveertig dienstjaren wel welletjes vindt. Vrijdag 11 oktober houdt hij zijn laatste “anatomische les, zo kun je het noemen, ja”. We komen te praten over het nut van de snijzaal, het hart van het anatomie-onderricht, en of de computer die functie in

de nabije toekomst niet zal overnemen. Met virtual reality wordt dat wellicht mogelijk. Maar Drukker gelooft daar nog niet zo in. “Weet je, anatomen zijn nogal... nou ja, laat ik niet generaliseren. Ik ben zelf conservatief op dit punt. Zolang het niet lukt om studenten begrip bij te brengen van de ruimtelijke ordening van het lichaam zonder menselijke preparaten, moeten ze op snijzaal kunnen werken. Een arts moet een goed inzicht hebben in de drie-dimensionaliteit, je moet een beeld hebben hoe het er onder de huid uitziet. Dat kan alleen als je er zelf in hebt rondgekeken. Ik heb niets tegen computer-ondersteund onderwijs, maar het is ondersteuning, het komt niet in de plaats van het preparaat.”

“Nee, snijzaalervaring is niet alleen nodig voor chirurgen. Het is een misvatting dat ons vak uitsluitend als basis dient voor de snijdende vakken. Ik zit zelf in de opleiding van neurologen, doceer er de anatomie van het centrale zenuwstelsel aan de hand van hersenpreparaat. Of neem de huisartsen. Iemand die beklopt en luistert moet ook weten wat hij kan verwachten.”

Anton Wachtercyclus

Er is nog een reden waarom het ‘heiligdom’ van de snijzaal voor studenten toegankelijk moet blijven, vindt Drukker. Het contact met een echt stoffelijk overschot, van een echt mens, mag niet verloren gaan.

Drukker: “Mocht deze vaardigheid in de toekomst inderdaad via virtual reality aangeleerd kunnen worden, mochten de studenten straks in een studielandschap zitten met van die helmen op, dan zal de faculteit iets anders moeten verzinnen om dat element erin te houden. Het gaat om het ‘medisch mens worden’, zo noem ik het maar. Wat mag, wat kan, wat moet. Laatst herlas ik de Anton Wachtercyclus. Daarin wordt een soort wangedrag van studenten in een anatomisch lab beschreven, nou, dat heb ik in al mijn veertig jaar godzijdank nooit meegeemaakt. Nee, ik noem het niet, het voorbeeld is te abject, dat krijg ik mijn strot niet uit. Ik denk dan: een student die zich

zo gedraagt, dat zal je dokter maar worden.”

“Wij proberen ze respect bij te brengen voor de mens die daar ligt. Als we met een groepje studenten de snijzaal in gaan, neem ik ze eerst mee naar een hoekje en bereid ik ze voor op wat ze straks te zien krijgen. Er liggen doorgaans drie preparaten. Toegedekt met natte handdoeken, om uitdroging tegen te gaan. Het eerste is een intact stoffelijk overschot, waarvan het hoofd-, oksel- en schaamhaar verwijderd is, want dat zit in de weg als je moet snijden. Het preparaat is geconserveerd, opgespoten via een slagader in het been met een formaline-alcohol-en-nog-wat-mengsel waardoor de kleur verandert, grauwer wordt. En door al die vloeistof ziet het er gevulder uit. We proberen altijd te vermijden dat mensen hier een bekende zien liggen, dat is te emotioneel, maar zelfs een bekende valt in die toestand moeilijk te herkennen. De handdoeken worden van onder naar boven weggehaald, de grootste schok komt altijd als op het laatste het hoofd vrij komt. Het tweede preparaat is een stoffelijk overschot waarvan de borst en/of de buikwand is geopend, de derde categorie omvat afzonderlijke benen, armen, of het is wat wij ‘spierman’ noemen: iemand bij wie de huid is weggeklapt, het bindweefsel is verwijderd en de spieren dus bloot liggen.”

“Wat ik vooral vertel is hoe die mensen hier terecht gekomen zijn, welke procedure daarbij gevolgd wordt. Het betreft altijd codicilhouders, die term gebruik ik liever dan donors. Dat doet veel denken aan orgaantransplantatie, en daar gaat het hier niet om. Het zijn mensen die uit vrije wil en bij hun volle verstand hun lichaam ter beschikking van de wetenschap hebben gesteld. Vaak hebben ze zelf veel aan de geneeskunde te danken, en willen ze nu ook anderen helpen. Het overgrote deel wordt in het onderwijs ingezet.

Wij verwachten van de studenten dat ze zich goed voorbereiden als ze aan het werk gaan. Ze moeten niet maar wat zitten te doen. Dingen missen, materiaal

weghalen zonder dat ze zich dat bewust zijn. Dan ben je slecht bezig, dat is slecht onderwijs en het is ook niet de bedoeling geweest van degene die zich beschikbaar heeft gesteld.”

Huisbezoek

Over aanbod van lichamen hebben de anatomen over het algemeen niet te klagen. Soms is er zelfs een teveel aan codicilhouders. Dat ‘teveel’ kan ook financieel bepaald zijn: een stoffelijk overschot kost tweeduizend gulden aan transport, verwerking en crematie. Het facultaire budget bedraagt 40.000 gulden en men heeft er minimaal twintig per jaar nodig, zegt Drukker. Daarmee is dat budget dus precies op.

Drukker: “Het is heel vervelend als je moet zeggen dat je vol zit. Je confronteert de nabestaanden er dan mee dat de laatste wil van de overledene niet wordt gerespecteerd, en ze moeten vervolgens zelf voor de kosten van crematie of begravenis opdraaien.”

Het is wel eens anders geweest met het aanbod, herinnert hij zich. In Amsterdam, waar hij van ’58 tot ’78 eerst wetenschappelijk (hoofd-)medewerker en later lector was bij de gemeentelijke universiteit (later UvA), ging hij in tijden van krapte met de fiets op huisbezoek. “De wet op de lijkbezorging was toen ingewikkelder dan nu. Dan kwam je overal, driehoogachter in de Jordaan, om er te praten over het codicil.”

Om te ronselen? Verontwaardigd: “Nee nee, kom. Dat beschouw ik als een immature vorm van lijken pikken. Ik trachtte ze zo goed mogelijk voor te lichten. Ik hoef mensen niet te overtuigen. Als er een tekort is aan aanbod, dan is dat pech voor de studenten, dat is alles.”

Wasketel

Hij komt uit een seculier joods milieu. Althans, vader was joods, moeder niet, dus volgens de joodse wetten is ook hij geen jood. De religie speelde geen rol in het gezin, wel de joods-socialistische cultuur. Drukker noemt namen als Wibaut, De Miranda. “Lehren und lernen, die sfeer.

“Mijn opvolger zou niet moeten komen als hij geen armslag krijgt”

Het evenwicht tussen meeleven en zaken doen

“Gisteren had ik even een dip”, zegt ze als we eigenlijk al afscheid hebben genomen. “Ik zat op de fiets naar huis en dacht: als dit toch je leven is, iedere dag van negen tot vijf op kantoor. Nu heb ik nog een moeder die voor me kookt, maar straks zal ik zelf voor mijn potje moeten zorgen. Dat leek me even heel zwaar en ook wel eentonig.” Dan lachend om haar eigen muizenissen: “Maar het zal wel wennen hè, dat werkend bestaan. Iedereen moet er toch een keer doorheen. Al is het best fijn dat ik nog even student ben.”

Evelien Jenniskens is na vier weken al aardig ingeburgerd bij de FNV. “Het gaat goed”, klinkt het opgetogen. “Ik ben met zo veel mogelijk verschillende zaken bezig.” Morgen moet ze naar de kantonrechter. Niet om te pleiten of zo, maar om de afronding van een zaak bij te wonen die ze van het begin tot het einde heeft gevolgd. Dat is wel een beetje spannend, vindt ze, ook al is de uitslag eigenlijk al bekend: “We hebben het op een akkoordje gegooid met de advocaat van de werkgever. Dat gebeurt heel vaak in ontbindingszaken.”

Hoewel zij zich zeer bewust is van haar beroepsgeheim treedt Evelien toch voorzichtig in detail. Het gaat hier om een werknemer die beschuldigd is van seksu-

Observant volgt stagiaires op de voet. De komende nummers staat de stage van Evelien Jenniskens, student Nederlands recht, bij de rechtskundige dienst (“een soort advocatenkantoor”) van de FNV in Sittard centraal.

ele intimiteiten op het werk, legt ze uit. Geen verkrachtingen, maar wel tikken op de billen en intimiderende opmerkingen. “Ik las dat in het dossier van deze man, maar zo’n dossier zegt niet alles. Het zou

kunnen dat zijn baas een stok zoekt om de man mee te slaan; om hem te kunnen ontslaan. Belastende verklaringen doen het dan meestal heel goed. Maar voor hetzelfde geld klopt het verhaal en kan deze man zijn handen niet thuis houden. Via een intake-gesprek kun je daar achter komen.”

Het was niet het eerste intake-gesprek waar ze bij zat als notuliste, maar wel één van de meest emotionele. “Zo’n man zit er vol van, is er kapot van. Heel gespannen vertelde hij het verhaal, blij dat er eindelijk iemand naar hem luisterde. Ik zei niets, zeker niet in dit geval. Ik was al blij dat ik er bij mocht zitten. Mijn stagebegeleider stelde de vragen: heel rustig, zonder oordelen. Hij liet die man uitgebreid aan het woord.

“Als jurist ben je ook een beetje psycholoog, daar ben ik nu wel achter. Dat vind ik een heel leuk aspect van het werk, maar tegelijkertijd ook moeilijk. Ik raak namelijk snel betrokken en dat is op zich niet zo erg. Je mag ook je medeleven laten blijken, maar je moet ook zaken doen: Je moet dat evenwicht tussen die twee vinden.”

De man bleef ontkennen, hij had geen vrouw ongewenst aangeraakt. Wel maakte hij duidelijk dat hij het slecht met zijn manager kon vinden. Er waren al

eerder problemen geweest, op een ander vlak. Evelien: “Zo’n man maakt heel weinig kans, dat weet je snel. Niet alleen omdat er in het verleden al problemen zijn geweest. Het verzoekschrift van de tegenpartij meldde ook dat de werkgever zich vroeger al een paar keer had ingespannen om de man te helpen. Hij heeft gesprekken met hem gevoerd, heeft een tijdje voor extra begeleiding gezorgd. De werkgever heeft daarmee zijn goede wil getoond en dus staat de werknemer zwak. Een schikking lijkt dan het maximaal haalbare.”

Een telefoontje met de advocaat van de werkgever (“dat doet mijn stagebegeleider”) was voldoende om de zaak te regelen. De FNV stemde in met ontbinding van de arbeidsovereenkomst als de reden waarom hij werd ontslagen, maar veranderde. “De verwijtbare reden is uit het verzoekschrift geschrapt. Zouden ze dat niet hebben gedaan, dan komt de man zijn ww-uitkering in gevaar. Dan is het immers zijn eigen schuld dat hij op straat staat. Verder krijgt hij ook nog een schadevergoeding van zijn werkgever. Het wordt morgen dus een hele korte zitting, niet langer dan tien minuten, maar ik wil dat wel even meemaken.”

Riki Janssen

Jan Drukker neemt afscheid te staan, moet je geen anatoom worden"

wust
lecht
eling
baar

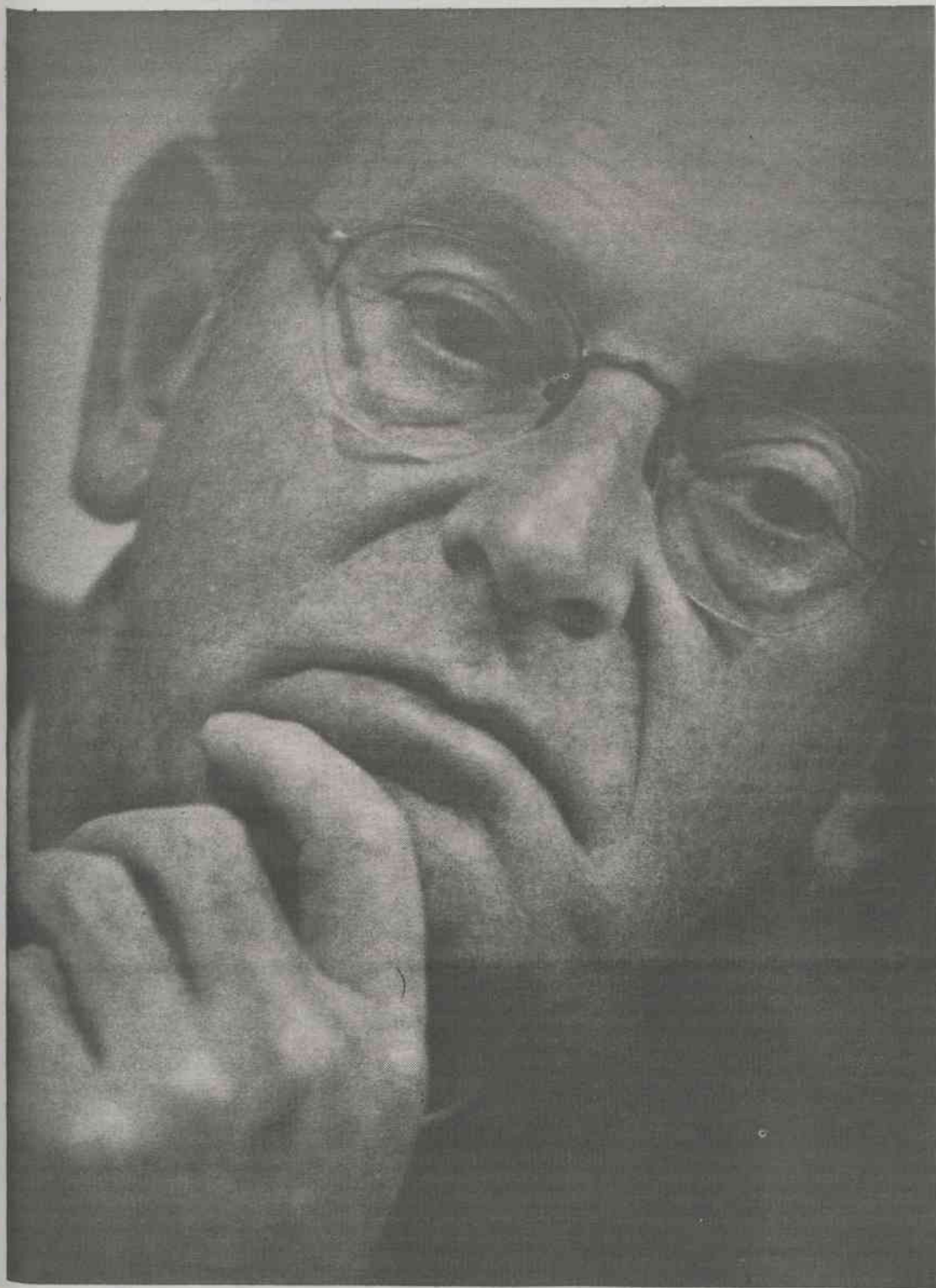
n de
kla-
codi-
inan-
over-
aan
Het
gul-
intig
ie is

ls je
fron-
at de
ordt
gens
f be-

t het
dam,
hap-
ector
t (la-
rapte
et op
elder
oog-
aten

"Nee
nma-
chtte
n. Ik
ls er
pech

J. Al-
dus
geen
het
tuur.
De
sfeer.

Zelf ben en voel ik me geen jood, maar ik ben wel betrokken op het jodendom. Ik kijk iets anders naar het jodendom. Ik heb ook familie in Israël. Maar wat mijn vak betreft werkt het niet door. Trouwens, ik ken de joodse wet wel een beetje, daar is anatomie een ingewikkeld vak. De strapatsen die je moet uithalen om in Israël een snijzaal te drijven zijn ongelooflijk."

De belangstelling voor de natuur in het gezin was groot. Men trok erop uit, men was lid van de Natuurvrienden. Drukkers eigen interesse was in eerste instantie vooral biologisch gericht. "Ik had thuis een eigen lab, kweekte er bacteriën, gewoon uit de grond. Mijn moeder was niet zo blij dat ik haar wasketel tot autoclaaf (een steriliseerketel; w.b.) had omgebouwd."

De medische studie koos hij niet "omdat ik praktisch dokter wilde wezen, maar omdat het een vorm van toegepaste biologie was, zeker in die dagen, en ik niet vies was van de mens. In het tweede jaar hing er een advertentie van het anatomisch lab op het prikbord. Een chemisch embryoloog zocht er een volontair. Ik heb me gemeld, ben later student-assistent geworden, kandidaats- en doctoraal-assistent, toen gepromoveerd. Dat vond ik belangrijker dan de praktische geneeskunde. Ik ben dus gewoon aan de universiteit blijven hangen, en daarna boven komen drijven."

Zijn fascinatie geldt de verhouding tussen vorm en functie. "Via de functie wil ik iets van de vorm begrijpen. Als volontair werd ik aanvankelijk op onderzoek gezet naar de ontwikkeling van ooglenzen-eiwitten. Biochemisch onderzoek, je werkt met iets in een reageerbuis. Maar dat bevredigde me niet, ik miste de vorm. Ik vond het jammer dat je eerst de lenzen moest vernalen, dan de eiwitten oplossen, en dan pas aan het werk ging. Die vorm-functie relatie, de vraag hoe iets in elkaar zit, en vooral hoe iets in elkaar moet zitten om een bepaalde functie uit te kunnen oefenen, wat de randvoorwaarden daarvoor zijn; daar gaat mijn wetenschappelijke belangstelling naar uit."

"Neem het bindweefsel, dat is in de anatomie heel lang verwaarloosd. Voorheen moest je dat weghalen, als je tenminste wilde zien wat 'echt belangrijk' is in een lichaam. Op de snijzaal verdween het in het bakje. Maar dat is een verkeerde manier van denken. Het bindweefsel vormt de continuïteit in het lichaam: als je eraan begint te werken, kun je bij wijze van spreken het hele lichaam rond. Het is een skelet, als je het weghaalt zakt het overblijvende, dus het spierweefsel en de organen, in elkaar. Wil je weten hoe een spier werkt, dan kan dat niet zonder acht te slaan op de manier waarop hij opgehangen is."

"Nu is het zo dat het ontstaan van bind-

weefsel voor een belangrijk deel door de omstandigheden wordt gedictieerd. Ik zal een voorbeeld geven uit de revalidatie-geneeskunde, daar ben ik bij toeval bij betrokken geraakt. Als je een slecht ontwikkelde kom van het heupgewricht heb, ontstaat er heupdysplacie; bij mensen is dat overigens nagenoeg uitgebannen. Maar als die afwijking er eenmaal is, krijg je een andere bouw. De samenhang tussen botten, gewrichten en spieren via het bindweefsel past zich aan. Ga je nu later corrigeren, dan creëer je omstandigheden die niet meer passen bij de manier waarop het gegroeid is. Je moet dus niet 'terug gaan bouwen', zoals men vroeger deed in de hoop dat de functie weer terug zou keren. Je kunt beter 'slim' helpen, een optimale adaptatie tot stand brengen waardoor iemand zo min mogelijk last van zijn stoornis heeft. Dat staat haaks op de klassieke anatomische gedachtengang."

257 botjes

Er is meer veranderd in het vak en de manier waarop het onderwezen wordt. Drukker: "In het tweede jaar begon je met een tentamen botjes. Er zijn 257 menselijke botjes; ongeveer hoor, pin me er niet op vast. Die moest je kennen, inclusief de knobbels, groeven en vlakjes, met hun Latijnse namen. Didactisch was dat een hele verkeerde methode. Niet alleen omdat het vervelend was, dat vond ik zelf ook. Het verkeerde is dat hier de relatie tussen vorm en functie werd losgelaten. Als je niet weet dat de knobbel op het dijbeenbot er is omdat de grote bilspier er aan vastzit, snap je er niets van en kun je het ook niet onthouden."

Drukker is in de loop der tijden steeds meer een 'onderwijzer' geworden. Een goede, daar niet van. In '95 kreeg hij als eerste de gloednieuwe onderwijsprijs van de faculteit. Hij is er trots op. Maar zijn wetenschappers niet vooral onderzoekers? Daaraan ontleent men toch zijn status, daarop baseert men toch zijn ijdelheid?

Bij dat laatste moet Drukker lachen: "Als je anatoom wordt en geen chirurg, lever je al een fors stuk ijdelheid in. Nee, als je een plek zoekt om in het licht te staan, moet je geen anatoom worden." Bovendien heeft hij een grote interesse voor onderwijs. Het was zelfs een van de redenen om naar Maastricht te komen. "Ik wilde in de praktijk zien hoe het anders kon."

Hij arriveerde in '78. "Na vier jaar de situatie in Maastricht met zorg bekeken te hebben. Men zag hier aanvankelijk geen noodzaak voor een eigen capaciteits- of vakgroep en een eigen hoogleraar. Dit vak, ach, dat konden de chirurgen en pathologen er wel bij doen. Dat is een gigantische catastrofe geworden. Er ontstond een generatie studenten die de taal niet meer sprak; anatomie levert immers het idioom van de geneeskunde. Wij kregen in Amsterdam op het lab mensen uit Maastricht die bij ons snijzaalervaring kwamen opdoen. Toen ik hier kwam was er dus een stuwmeer aan studenten die nog van alles moesten leren."

Drukker en zijn medewerkers stortten zich dus op het onderwijs. Hij hoefde niet zo nodig grenzen te verleggen met baanbrekend onderzoek: "Tycoon-achtige aspiraties heb ik nooit gekoesterd. En als je je sterk generalist voelt, zoals ik, dan is het onderwijzen van mensen over hoe andere mensen grenzen hebben verlegd, tenminste zo effectief als wanneer je zelf een klein stukje grens hebt verlegd. Mijn motivatie is om betere dokters af te leveren. Maar ja, dit kan ook een rationalisering achteraf zijn, dat weet ik niet."

Dat hij zich persoonlijk minder met onderzoek dan met onderwijs heeft onderscheiden, daar heeft hij vrede mee: "Ik voel me onderdeel van een geheel. Als er

onderzoek gebeurt, hoef ik niet per se zelf de pincetten vast te houden; ik kan er ook over reflecteren met anderen. Ik ben een *non-playing captain* geworden". Maar dat de vakgroep in de faculteit op onderzoeksterrein geen sterke positie inneemt, acht hij zorgelijker. "We zitten in geen enkele onderzoeksschool, hebben altijd met snippers onderzoek in andere programma's gezeten. En vakgroepen gedijen alleen goed als er een behoorlijk vakgroepsonderzoekprogramma ligt." Het is hem niet gelukt om dat van de grond te krijgen, de faculteit had andere prioriteiten. Drukker: "Ik hoop dat mijn opvolger meer armslag krijgt. Als hij maar een plek heeft en herkenbaar is in de onderzoeksmatrix, daar gaat het om. Hoe hij dat moet afdwingen? Nou, hij zou niet moeten komen als hij die armslag niet krijgt."

Hoofdenaffaire

'Als je een plek zoekt om in het licht te staan, moet je geen anatoom worden', liet Drukker hierboven weten. Toch heeft hij in het licht gestaan, in de schijnwerpers zelfs. Tegen wil en dank, dat wel. Het gebeurde in de periode (acht jaar) dat hij voorzitter was van de landelijke Anatomievereniging. Twee 'affaires' kruisten zijn pad, en Drukker mocht vervolgens op de televisie uitleggen wat hij er van vond. De eerste kwestie betrof een tijdelijk teveel aan stoffelijke overschotten, waardoor mensen hun familielid dat zich zo onbaatzuchtig ter beschikking van de wetenschap had gesteld, niet kwijt konden.

Drukker: "Sollen met een lijk, werd dat toen genoemd. Ik kreeg de toorn van Karel van de Graaf over me heen omdat er iemand was afgewezen. Dat was heel pijnlijk, maar het was vooral een kwestie van geld. In de loop der jaren is dat alleen maar minder geworden, en we zaten dus gewoon aan onze grenzen."

De tweede zaak is de geschiedenis ingegaan als de 'hoofdenaffaire'. De actualiteitenrubriek Brandpunt meldde dat er handel in mensenhoofden plaats vond, afkomstig uit anatomische laboratoria. Afnemers zouden individuele wetenschappers zijn, kunstenaars, of ook mensen die er gewoon eentje op de schoorsteen wilden zetten of er zelfs 'bizarre sex' mee wilden bedrijven. Uiteindelijk bleek de zaak een kwaadaardige zeepbel, die in hoge mate door de Brandpuntjournalist Willebrord Frequin in elkaar was geknutseld. Drukker mocht de brokken oprapen: "Het ging om hoofden die zoek waren geraakt tijdens de verhuizing van ons Amsterdamse lab naar het AMC. Een trieste maar eenmalige affaire, iemand had ze jaren eerder van een zolder meegenomen. Toen de kwestie zo hoog opliep hielden we voortdurend crisisberaad met de acht leerstoelhouders. Het belangrijkste was dat de codicilhouders niet werden afgeschrikt, of dat de nabestaanden werden verontrust. Dat heeft gelukkig succes gehad, er kwam slechts een gering aantal opzeggingen. Jammer genoeg hebben we ons er toen niet op toegelegd om Frequin onderuit te halen. Op slechtere momenten heb ik dat wel eens gewild. Het was zo schandelijk wat die had gedaan. Ik zie hem nu weer in de tv-gids opduiken. Dat kan niet, vind ik. Die man moet zijn gezicht nooit meer laten zien."

Wammes Bos

Landelijke instroom studenten groter dan verwacht

De stroom nieuwe studenten naar de universiteiten is dit najaar toch nog wat groter dan voor de zomer werd verwacht. Dat blijkt uit voorlopige gegevens over de inschrijving van eerstejaars per 1 oktober. Vooral in Maastricht en Delft vallen de cijfers mee. Van Wageningen was al bekend dat het dit jaar meer studenten trekt.

In januari liep het aantal (voor-)aanmeldingen voor een WO-studie nog twaalf procent achter op de stand een jaar eerder. Dit leidde tot Kamervragen over de afschrikkende werking van de steeds kariger studiefinanciering. De maanden daarna was er al enig herstel: in juni was de achterstand op 1995 nog maar vijf procent. De cijfers over de definitieve inschrijvingen wekken de indruk dat dit herstel nog iets heeft doorgezet. Scholieren hebben opnieuw langer gewacht met de beslissing om te gaan studeren. De officiële teldatum voor de bekostiging door het ministerie is dit jaar twee maanden vroege naar 1 oktober. Bij de meeste universiteiten is men daarom nog niet helemaal klaar met tellen. Bovendien is er een probleem bij het vergelijken: een klein aantal eerstejaars dreigt dit jaar te laat worden ingeschreven om officieel mee te tellen. Toch is het landelijke beeld al duidelijk. Een aantal instellingen heeft op de valreep nog een forse stroom studenten binnengehaald. De meest duidelijke meevaller boekt Maastricht, met een onverwachte 6,5

procent stijging van het aantal eerstejaars. In Delft en Leiden blijven gevreesde dalingen met tien en zeven procent vrijwel geheel uit. In Delft komt dat vooral door een sterke groei van de relatief 'zachte' richtingen bouwkunde en industrieel ontwerpen. In Leiden is het beeld per studie nog onduidelijk.

Elders is er minder veranderd - althans, vergeleken met eerder prognoses. Van de grote universiteiten blijft Utrecht (min acht procent) dit jaar achter bij Groningen (stabiel). De Universiteit van Amsterdam beperkt de schade tot hoogstens drie procent.

Bij de drie technische universiteiten weet Eindhoven dit jaar de instroom stabiel te houden. Twente blijft op aanzienlijk verlies blijft staan, al wordt het wel minder dan de gevreesde twintig procent. Een woordvoerder kijkt enigszins laconiek tegen de resterende daling aan: "Drie jaar geleden, toen elders de instroom sterk daalde, boekten wij nog winst. Kennelijk krijgen wij nu pas de dip te verwerken." Hij meent verder dat studenten minder reislustig zijn geworden. "En dan ligt onze universiteit wel in een verre uitloek."

In Maastricht en Groningen is van dat uitloek-effect echter weinig te merken. Hetzelfde geldt voor Wageningen. Deze instelling registreert, na een aantal slechte jaren, nu minstens zeven procent extra eerstejaars. Maar dat was voor de zomer al duidelijk aan het worden.

De twee instellingen met het sterkst stijgende studentenaantal (Maastricht en Wageningen) zijn ook de twee die vol-

gens de onlangs verschenen Keuzegids Hoger Onderwijs de meest tevreden studenten hebben. Welke invloed de publi-

citeit hierover heeft op de aanmeldingen, is nog niet goed bekend.

HOP, Frank Steenkamp

Kamer laat Nuis begaan met driejarige studies

De Tweede Kamer houdt staatssecretaris Nuis niet te gen als die per se een wet wil opstellen die driejarige universitaire opleidingen mogelijk maakt. Maar enthousiasme kan de Kamer er niet voor opbrengen.

"Ik zie een dikke mist van scepsis, maar ook een klein vuurtje van avontuurlijkheid", merkte Nuis op, nadat vorige week in de Tweede Kamer vrijwel alle fracties twijfels hadden geuit over de levensvatbaarheid van zelfstandige driejarige opleidingen. Alleen J. Jorritsma, van Nuis' eigen D66, had een "duidelijk positieve grondhouding" voor de notitie die de staatssecretaris hierover in juni geschreven had.

Nuis wil universiteiten de vrijheid geven driejarige opleidingen te beginnen, naast de bestaande vierjarige. Na afronding van zo'n studie - die algemeen academisch vormend moet zijn - kunnen studenten de universiteit verlaten en aan het werk gaan. Daarnaast ziet Nuis ver-

schillende soorten vervolgoopleidingen ontstaan.

In zo'n verscheidenheid aan vervolgstudies ziet de PvdA wel iets, bleek vorige week. Dat komt tegemoet, zei woordvoerder Van Gelder, aan de uiteenlopende wensen van studenten. Maar dat driejarige studies zelfstandig kunnen bestaan, gelooft de PvdA niet. "En daar legt deze notitie nog te veel de nadruk op", aldus Van Gelder.

Andere fracties waren nog minder enthousiast. Nuis wil de universiteiten niet dwingen tot driejarige studies, en alleen aan dat gegeven dankt hij het dat de fracties hem niet de voet dwars zetten. "Maar", zo verwoordde CDA'er Van de Camp de alom heersende scepsis, "ik vraag me wel af of de staatssecretaris geen dringender werk te doen heeft."

Nuis mag desondanks een wet gaan opstellen die "experimenten" mogelijk maakt.

HOP, Hanne Obbink

VACATURES

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van vacaturnummer op brief en envelop binnen 10 dagen richten aan de dienst PZ (Bouillonstraat 3, postbus 616, 6200 MD Maastricht).

Interne vacatures gelden uitsluitend voor interne kandidaten (= medewerkers UM en wachtgelders).

Commissie Psychologie

UD toegepaste Statistiek

Aanstelling als UD met uitzicht op vast dienstverband. **Taken:** inleidend statistiekonderwijs; begeleiding van onderwijsgroepen; ontwerpen van onderwijsmiddelen en verzorgen practica; participeren in het onderzoeksprogramma van Psychologie. **Functie-eisen:** afgestudeerd in de psychologie of een van de andere sociale wetenschappen, met specialisatie methoden en technieken statistiek en psychometrie; gepromoveerd dan wel een promotie binnen afzienbare tijd op een statistisch of psychometrisch onderzoek; onderwijs-ervaring en ervaring in het begeleiden van groepen. **Salaris:** maximaal f 8.120,- bruto per maand (schaal 12). **Inlichtingen:** prof. dr. M. Berger, tel. 3882258. **Vacaturenummer:** 123

Docent, biologische psychologie/ cognitive neuropsychologie.

Aanstelling als docent voor 2 jaar, met de mogelijkheid van verlenging met 2 jaar. **Taken:** participeren in het opzetten van onderwijsblokken; voorbereiden, plannen en verzorgen van onderwijs, op het gebied van de biologische grondslagen van gedrag en de neuropsychologie; onderzoek in het kader van biologische determinanten van geheugenprocessoren. **Functie-eisen:** afgestudeerd in de biologische psychologie, neuropsychologie of biologie met specificatie gedragspsychologie; goede didactische vaardigheden. **Salaris:** maximaal f 7.121,- bruto per maand (schaal 11). **Inlichtingen bij:** prof. dr. J. Jolles, tel. 3881839. **Vacaturenummer:** 124

Dienst Studentenzaken

De Universiteit Maastricht zoekt 5 enthousiaste studenten voor de Werkgroep INKOM '97. De Werkgroep INKOM is verantwoordelijk voor de algemene introductiedagen voorafgaand aan het academisch jaar. De werkgroep houdt zich onder andere bezig met sponsoring, drukwerk, logistiek, cultuur en overleg met de gemeente, studentenverenigingen, universiteit en hogescholen. Voor deze taken zoekt de Dienst Studentenzaken per 1 december 1996:

5 INKOM-organisatoren (0.1 fte)

Vereisten: in bezit zijn van propedeuse en goede studievoortgang; bereidheid tot het steken van veel tijd in de organisatie; goed kunnen werken in teamverband; beschikken over organisatorisch inzicht en ervaring. **Salaris:** minimaal f 281,30 en maximaal f 393,10 bruto per maand bij 0.1 fte aanstelling (schaal 6 RWO0).

Bij de sollicitatiebrief dient een bewijs van behaalde studievoortgang meegestuurd te worden.

Inlichtingen: Werkgroep INKOM '96 tel: 043-3883393 (tussen 14.00 en 15.00 uur) Reacties dienen voor 24 oktober 1996 binnen te zijn. De sollicitatiegesprekken vinden in week 45 plaats. **Vacaturenummer:** 125

Dienst Informatie Communicatie en Automatisering (ICA)

Systeemprogrammeur Windows-NT / Unix 1.0 fte,

vooralsnog voor een periode van 1 jaar, verlenging wordt niet uitgesloten.

Door uitbreiding van onze klantenkring, met name extern, bestaat er behoefte aan systeembeheer op het gebied van Windows NT.

Taken: uitvoeren van het systeembeheer voor de Windows-NT servers, zowel binnen UM als bij de klant. Het beheer van de decentrale servers wordt zoveel mogelijk op afstand uitgevoerd. Indien de situatie dit vereist worden de werkzaamheden op locatie bij de klant uitgevoerd; testen en installeren van nieuwe versies van de systeem- en applicatie-software; opstellen van procedures betreffende beveiliging, performance en gebruik van de systemen; analyseren en oplossen van storingen met systeemsoftware en hardware; fungeren als vervanger van de systeemprogrammeur Unix bij diens afwezigheid.

Functie-eisen: opleiding op HBO niveau; minimaal 2 jaar ervaring in een vergelijkbare functie; kennis van Windows-NT en Unix; service gerichte instelling ten opzichte van klanten.

Salaris: max. schaal 9
Inlichtingen: J. Ruyl (2351) of J. Weijers (2350)
Vacaturenummer: 126

Vakgroep Berichtgeving & Financiering, sectie Berichtgeving, FdEWB

3 student-tutores

Het betreft twee aanstellingen voor 0.2 fte en een aanstelling voor 0.1 fte voor de periode van 1 november 1996 t/m 15 juli 1997. De werkzaamheden zullen verdeeld zijn over periode 2 en 4 en bestaan uit het verzorgen van onderwijs, voornamelijk in jaar 1 en 2. Een goede kennis van de Engelse taal (gesproken) en computervaardigheden zijn noodzakelijk.

Vacaturenummer: 127

Vakgroep gezondheidsrecht FdGW

secretariaatsmedewerker M/V 0.2 fte

voor de periode van 1 jaar met mogelijke verlenging van 1 jaar. **Taken:** aannemen van telefonische gesprekken; inschrijven van afspraken in de agenda's; kopieerwerkzaamheden; postbezorging; losbladige abonnementen bijhouden; typewerkzaamheden; assistentie beheer documentatie/archivering; verder voorkomende administratieve werkzaamheden.

Functie-eisen: MAVO/HAVO; secretaresse-opleiding; WP 5.1; beschik-

baar op vrijdag.

Salaris: max. fl. 3.294,-bruto per maand (schaal 4, full time)

Inlichtingen: Mw. L. Coenegrachts t.st. 1718.

Vacaturenummer: 128

Vakgroep Medische Informatica FdGW

technisch wetenschappelijk analist M/V

1.0 fte van 1-12-1996 tot 28-04-1997 (vervanging i.v.m. zwangerschap) en voor 0.5 fte van 28-04-1997 tot 28-10-1997 (i.v.m. ouder-schapsverlof)

Taken: systeembeheer t.b.v. netwerk van de vakgroep en computerlandschap van de faculteit; ontwikkeling van programmatuur t.b.v. onderwijs en onderzoek; advisering van medewerkers m.b.t. systemen en programmatuur; mede uitvoering geven aan computervaardigheidsonderwijs;

Functie-eisen: universitair/HBO-niveau; systeembeheer; kennis en ervaring met NOVELL Netware systeembeheer (bij voorkeur CNE-diploma); beheer van hardware, MS-Windows, TCP/IP-toepassingen en standaard applicatiesoftware in een Novell Netware omgeving; systeemontwikkeling; kennis en ervaring met - object-georiënteerde ontwikkelingsmethoden en programmeertalen; MS-Windows als programmeeromgeving (DLL, DDE, OLE2); opzet en gebruik van gedistribueerde database (bij voorkeur Sybase), SQL, Btrieve en O&E; affiniteit met het vakgebied Medische Informatica en ervaring met het ontwikkelen van onderwijsmateriaal en -programmatuur strekt tot aanbeveling

Salaris: afhankelijk van ervaring max. fl. 5989,- (schaal 10). **Inlichtingen:** Helma v.d. Linden, t.st. 2428
Vacaturenummer: 129

Werkgroep Programma-Evaluatie (O&O), FdR

medewerker programma-evaluatie/studievoortgangsregistratie

(m/v) voor 1.0 fte per 01-12-1996 en vooralsnog voor een jaar, met mogelijke verlenging.

Taken: ondersteunen van activiteiten werkgroep programma-evaluatie: dataverzameling, -analyse en -rapportering van de evaluatiegegevens; bijdrage leveren aan verdere ontwikkeling van programma-evaluatie in het kader van kwaliteitsbewaking curriculum; uitvoeren van deelproject 1, fase 1 van studeerbaarheidsfondsproject "Studievoortgang in het kader van studiebegeleiding".

Vereisten: Kennis en ervaring op academisch onderwijskundig niveau (doctoraalniveau); aantoonbare kennis van cognitief-psychologische onderzoeksmethoden; kennis en ervaring met computerprogrammatuur: SPSS-Windows, WP (Windows), grafisch programma, ed.; interesse en affiniteit met complexe computersystemen en programmeren; een praktische instelling en het vermogen om in teamverband te kunnen werken; uitstekende communicatieve vaardigheden (mondeling/schriftelijk).

Salaris: afhankelijk van ervaring, min. fl. 3.844,- en max. fl. 6.094,- bruto per maand (schaal 10 RWO0).

Inlichtingen: Drs. J. Pletinckx, Sectie O&O (vakgroep Metajuridica), tel. 3063 of 3020.

Een uitgebreide advertentietekst is op te vragen bij Judith Beeser (PZ), kamer 0.114 Bou3, tel. 3157.

Vacaturenummer: 130

Wetenschappelijke en andere dromen

Wie kent niet de droom die bij het wakker worden nog glashelder op het netvlies lijkt te staan, maar vervolgens onverbiddelijk weer terugglijdt in de vergetelheid? En wie kent niet de hevige spierschok die vlak na het inslapen optreedt en gepaard gaat met het angstige gevoel in de diepte te vallen? En de ochtenderectie van mannen? Bij al deze verschijnselen horen oogbewegingen, het heen en weer schieten van de ogen onder de gesloten oogleden, de 'rapid-eyemovements' van de REM-slaap. Aldus Prof. dr. Anton Coenen, die de neurofysiologische grondslagen van gedrag bestudeert aan de Katholieke Universiteit Nijmegen. Op 16 oktober opent hij een door het Studium Generale georganiseerde lezingencyclus over dromen.

Het verband tussen de REM-slaap en dromen leek jarenlang evident: Amerikaans onderzoek in de jaren vijftig wees uit dat mensen die uit hun REM-slaap gewekt werden zich bijna altijd een droom konden herinneren. Mooier nog: proefpersonen die in hun REM-slaap een beetje water op de huid gespoten kregen, meldden steevast van een regenbui of een lek plafond te hebben gedroomd. Zelfs de tijd van toediening bleek in het droomverslag terug te keren. De groep die aan het begin van de REM-slaap werd natgemaakt meldde de regenbui of andere natte ervaring keurig aan het begin van hun droomverslag. De groep die later werd besprenkeld, eindigde hun verhaal met water.

REM-slaap bleek gepaard te gaan met grote hersenactiviteit, maar tevens met een soort verlamming van de spieren. Het lichaam leek er als het ware zelf voor te zorgen dat de dromer niet uit bed zou springen. Een perfecte relatie tussen lichamelijke en geestelijke processen, juichte men.

Coenen aarzelt niet om roet in het eten te gooien en het verband tussen REM-slaap en dromen, de lichamelijke symptomen en de geestelijke activiteit, wat losser te maken. Ten eerste, zegt hij, kun je ook dromen tijdens de gewone slaap, dus zonder REM. En vervolgens is het verband tussen de inhoud van de droom en de activiteiten van het lichaam al helemaal twijfelachtig. Als voorbeeld noemt hij de erectie, voor Freudianen toch een bewijs om je vingers bij af te likken. Voor Coenen is het niet meer dan een willekeurige spiertrekking: "Wat de inhoud van de droom ook is, ook al is hij in de verste verte niet seksueel of erotisch getint, toch gaat hij steevast gepaard met een erectie."

Geen bal

"Het probleem is dat een droom niet rechtstreeks toegankelijk is voor onderzoek. Je hebt altijd te maken met het verslag van de droom, en niet met de droom zelf," legt hij uit. Niemand weet wat er van de droom verdwijnt, verzwegen, vergeten of verzonnen is.

Dat we dromen komt volgens hem doordat de in de hersenen opgeslagen informatie geactiveerd wordt. "In de hersenen ligt opgeslagen wat voor de mens van belang is", zegt Coenen, "maar wat er precies geactiveerd wordt, dus wat in een droom verschijnt, is toeval." Dromen zouden een functie kunnen hebben in de verwerking en opslag van onze belevenissen van die dag. Maar misschien dromen we wel om de hersenen alert te houden, zoals een voetballer moet blijven trainen om in conditie te blijven. Als dat zo is doet de inhoud van de droom er helemaal niet toe. De hersenen proberen in arren moede nog een verhaal te maken van wat ze produceren. Dat haalt dus alle theorie rond de interpretatie onderuit. "De duiding van symbolen, daar geloof ik geen bal van", concludeert Coenen.

Ontroering

Neurofysiologen moeten zich met hun eigen zaken bemoeien, vindt Dr. Maria Kardaun, universitair docent bij de faculteit

cultuur- en wetenschapsstudies aan de Universiteit Maastricht. "Droomanalyse gaat over zingeving, en dat is iets anders dan het meten van hersenactiviteit. Het gaat hier om twee verschillende invalshoeken die elkaar niet uitsluiten. Het is niet zo dat als het één waar is, het andere daarom onwaar zou zijn. Je kunt niet zeggen dat dromen geen betekenis hebben omdat ze vanuit neurofysiologisch gezichtspunt op toeval berusten. 'Toeval' verklaart niets."

Kardaun is gespecialiseerd in het diepte-psychologisch interpreteren van literatuur. Ze probeert er achter te komen hoe een tekst inzicht verschaft of gevoelens oproept.

De theorie van Jung, een leerling van Freud, biedt haar daarvoor het beste kader, zegt ze. Jung (1875-1961) ziet zowel kunstwerken als dromen als uitingen van het onbewuste: dat wat niet gezegd wordt, zaken die onder de oppervlakte blijven. Dromen en kunstwerken hebben als het ware hun eigen taal en uitdrukkingvorm, die vaak pas via duiding begrijpelijk kan worden gemaakt.

Kardaun gaat bij het analyseren heel voorzichtig te werk. Ze probeert het verhaal in zijn historische context te plaatsen, en gaat dan op zoek naar menselijke mechanismen die een rol spelen. Ze is niet naar iets speciaals op zoek, naar het Oedipuscomplex, of naar andere standaardantwoorden. Daar is ze heel streng in: "Dan krijg je er uit wat je er in legt." De uitkomst mag niet vooraf gegeven zijn. De analyse is er op gericht die ontroering die bij het lezen ondervond onder woorden te brengen, zonder haar dood te interpreteren.

Maar heb je daar een Jungiaanse theorie voor nodig? Volgens Kardaun is de Jungiaanse analyse bij uitstek toegerust voor het leggen van zinvolle verbanden binnen literaire werken. Jungiaanse theorie onderzoekt met name symbolen die overal voorkomen, en die naar algemeen menselijke problemen en oplossingen verwijzen.

Als ze zelf analyseert worden alle details geduid, onder meer door ze te vergelijken met soortgelijke elementen in andere verhalen. Ze doet er dan ook heel lang over om de juiste interpretatie te formuleren.

Dromen en literatuur zijn beide beeldend, zegt Kardaun. Dat heeft ze niet alleen uit de boeken, maar ook zelf ondervonden in leeranalyse bij het Jung-Instituut in Zürich.

"Jungiaanse analyse is altijd droomanalyse," vertelt ze over haar eigen ervaringen. "Als je slim bent noteer je je dromen onmiddellijk na het opstaan, want de menselijke neiging om te 'vergeten' is groot. De analyticus duidt vervolgens de droom, globaal, of eerst in details. "De droom is pas goed geduid als alles op zijn plaats is gevallen, als je een Aha-Erlebnis krijgt." Als hij niet goed is geduid keren elementen ervan vaak terug. Het doel van de analyse is inzicht in de eigen situatie, "een ander soort inzicht dan men verwerft met de logica van alledag."

Geouwehoer

Een stuk sceptischer over droomduiding is dr. F. Heynick, docent aan de Technische Universiteit van Eindhoven, en volgens eigen zeggen Nederlands' expert op het gebied van dromen. Hij vindt dat je moet afwegen hoeveel informatie een droom oplevert, en hoeveel ruis, nutteloos en storend geluid, daar bij komt. "Stel, je zit eens per week bij de psychotherapeut en vertelt je dromen. Wat levert dat op? Kun je niet veel sneller tot resultaten komen door het over iets anders te hebben - je problemen desnoods? Met dromen kun je alle kanten uit. Er zal vast af en toe wel iets belangrijks aan de orde komen door over dromen te praten. Maar ook als je in een groepje over astrologische tekens praat, zul je wel ergens uitkomen. Ook iemand die een inktvlek moet interpreteren, zoals bij de Rorschach, test, komt vroeg of laat bij zijn obsessies uit."

Aan de andere kant krijgen neurofysiologen die geen betekenis aan dromen hechten, ook geen gelijk van hem. "Tja, dat zijn harde wetenschappers natuurlijk, die kijken naar zichtbaar gedrag van de hersenen." Maar er zijn ook zaken die zich in de hersenen afspelen en zich aan de blik van de harde wetenschapper onttrekken. "Waarom zouden dromen zonder betekenis zijn?" Heynick schreef onder meer twee jaar lang wekelijks een column over slaap en

(tekening Toussaint Essers)

dromen in de Telegraaf. Voor het Studium Generale zal hij een overzicht presenteren van de belangrijkste psychologische en psychoanalytische theorieën over dromen. Zelf is hij gepromoveerd op een onderzoek over taal in dromen, aan de medische faculteit van de Rijksuniversiteit Groningen. Taal is een onderbelichte kant van de droom. "Dromen lijken per definitie over beelden te gaan, terwijl er toch ook heel veel wordt geouwehoerd." Ongeveer evenveel als in het dagelijks leven, schat Heynick. Hij verzamelde gedroomde taaluitingen, en ging na hoe ze grammaticaal in elkaar staken. Ook mat hij de complexiteit van de zinnen en probeerde vast te stellen of het praatje bij het plaatje paste. Volgens Heynick was het verbazingwekkend te zien hoe normaal het taalgebruik in dromen eigenlijk was. De zinnen waren net zo complex en grammaticaal als in het wakend leven. "Dat wil dus zeggen dat de taalkundige capaciteit gewoon blijft doorwerken tijdens de REM-slaap", concludeert Heynick. "En het is verwonderlijk dat alle droomtheoretici dat aspect gewoon vergeten."

Droomtijd

Waarschijnlijk is het fenomeen van de REM-slaap overal hetzelfde en kunnen we ook wel stellen dat alle mensen dromen, maar wat er precies gedroomd wordt, hoe dromen verklaard worden en welke waarde men er aan hecht verschilt. Prof. dr. A.P. Borsboom, cultureel antropoloog aan de Katholieke Universiteit Nijmegen, heeft jarenlang onder de Aborigines van Noord Australië gewoond. Volgens hem vatten de Aborigines, net als vele andere volken, dromen op als berichten van voorouders en zelfs van mythologische wezens uit de eertijd. Het zijn als het ware boodschappen "van de andere kant", waarmee vooral oudere mensen regelmatig in contact treden.

In tegenstelling tot voorgaande droomonderzoekers heeft Borsboom zelf geen theorie over dromen en evenmin maakt hij gebruik van een specifieke onderzoekstechniek. Hij probeert de wijze waarop de Aborigines dromen begrijpen te plaatsen tegen de achtergrond van hun wereldbeeld, door te vragen, te luisteren en gebruik te maken van zijn door ervaring verkregen kennis.

Voor de Aborigines zijn dromen belangrijker dan ze voor ons zijn, zegt Borsboom. Ze zorgen niet alleen voor het contact met de andere wereld, de 'droomtijd', maar verklaren ook veranderingen en kunnen zelfs de aanzet vormen voor veranderingen in het dagelijks leven. Als voorbeeld vertelt hij hoe een oude man een boodschap doorkreeg met betrekking tot een ritueel. Omdat het een oude man betrof werd de boodschap gerespecteerd en zo werd een nieuw ritueel geboren waarin kinderen een grote rol speelden. Bovendien moest de clan met dit ritueel ook andere clans bezoeken. Het resultaat van dit alles was dat kinderen eerder betrokken werden bij de rituele activiteiten en dus eerder en sterker een identiteit als Aborigine opbouwden. Bovendien werden de onderlinge banden tussen clans versterkt. Dat alles heeft politieke gevolgen gehad: "Je kunt niet ongestraft over je land zingen en je stam bejubelen zonder dat je het land ook in bezit wilt hebben", zegt Borsboom. Een en ander resulteerde in een politieke strijd die de Aborigines wonnen: sinds 1976 hebben ze de rechten over het land dat oorspronkelijk het hunne was, maar sinds de kolonisatie officieel in blanke handen was. "Zo kan een kleine droom grote gevolgen hebben", concludeert Borsboom.

Agnes Sommer

Kopij voor het Bulletin inleveren bij onderstaande contactpersonen voor het gemelde tijdstip, in de week voorafgaand aan de publicatie. Met vragen of opmerkingen kunt u daar ook terecht.

FdCW (vakgr./comm./studiever.): I. van de Leur, Fac.Bur. Kapoenstraat 2, tel. 33883473.

FdEWB (vakgr./comm./studiever.): B. Staveaux, Fac.Bur., Tongersestraat 53, tel. 3883705, voor vrijdag 12.00 uur.

FdG (vakgr./comm./studiever.): R. le Doux, Fac.Bur. niveau 3, kamernr. 3226, UNS50, tel. 3881448, voor woensdag 12.00 uur.

FdGW (vakgr./comm./studiever.): D. Verheyen, Fac.Bur., niveau 1, kamernr. 1236, UNS50, tel. 3881739, voor woensdag 12.00 uur.

FdR (vakgr./comm./studiever.): A. Kessen, Bur.Onderwijs, Zwingelpunt 4, tel. 3883003, voor vrijdag 13.30 uur.

Kennistechnologie (vakgr./comm./studiever.): M. Geelen, Fac. Bur, Tongersestraat 6, tel.: 3883389, voor woensdag 12.00 uur

Psychologie (vakgr./comm./studiever.): A. Cuijpers / W. Schipper, Bur. Psych., UNS50 PPN, tel.:3881886, voor vrijdag 12.00 uur.

Studenten (sport)ver./studentenpastoraten: C. Hollewijn, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 3883349, voor donderdag 12.00 uur.

Instituten behorend bij een faculteit: bij bovengenoemde facultaire contactpersoon.

Berichten die niet onder een van bovenstaande categorieën vallen: Observant tel: 3883174

Afscheidrede prof.dr. J. Drukker

Prof. Drukker (hoogleraar Anatomie en Embryologie) houdt op 11 oktober, om 16.00 uur, zijn afscheidrede 'Continuïteit en Anatomie'.

Promotie ing. R.N.M. Cornelussen

Ing. Cornelussen verdedigt op 17 oktober, om 14.00 uur, zijn proefschrift 'Heat stress pretreatment in cardiac ischemia; protection of the adult and aged hypertrophied heart'. Promotoren zijn prof.dr. G.J. van der Vusse en prof.dr.R.S.Reneman. Co-promotor is dr. L.H. Snoeckx.

Promotie mw.dr.s. T.M.D. Tran

Op 17 oktober (16.00 uur) zal mw. Tran haar proefschrift 'Steatorrhea and nutritional condition in cystic fibrosis children effects of a proton-pump inhibitor' verdedigen. Promotor is prof.dr. C.E. Blanco. Co-promotoren: dr.P.Ph.Forget en dr. B. van Kreel.

Internationale belangstelling voor Europees Masterprogramma

29 deelnemers met 17 verschillende nationaliteiten zijn dit jaar geselecteerd voor de post-doctorale opleiding 'Magister Iuris Communis'. Daarbij niet alleen studenten uit de Europese Unie, maar ook uit bv. Indonesië, Moldavië, Tjechië, de VS, Zaire en Argentinië. Slechts een van de deelnemers heeft de Nederlandse nationaliteit. De deelnemers hebben reeds een juridische universitaire opleiding (met goede cijfers) afgerond en hebben vaak ook al enige beroepservaring. Ze zijn gekozen uit honderdtwintig aanmeldingen.

Kwaliteit en Studeerbaarheid

Op donderdag 17 oktober a.s. wordt een bijeenkomst in de Feestzaal (Bouillonstr. 3) georganiseerd om de voortgang van de Studeerbaarheidsfonds-projecten te presenteren en informatie uit te wisselen. De bijeenkomst start om 15.15 uur en wordt op 17.30 uur afgesloten met een borrel. De lezingen zijn: **De Tweede ronde, Leeractiviteiten in PGO, Weg met PGO; Leve onderwijsvernieuwing en ISO-certificering? Liever niet of toch wel!** Geïnteresseerden zijn van harte welkom. Graag aanmelden bij I. van den Boomen, tel 3286.

ACADEMISCHE OPLEIDINGEN MAASTRICHT

AOM organiseert namens de Universiteit Maastricht managementopleidingen voor bedrijfsleven, overheid en zelfstandige ondernemers onder twee merknamen; **Academie voor Ondernemerschap** (kortdurende regionale opleidingen zoals managementforums, praktische cursussen in Maastricht en Eindhoven en in-company trainingen) en **Maastricht Academy** (landelijke postdoctorale opleidingen zoals Arbeid & Organisatiedeskundige Arbodienst en Veranderingsmanagement). Meer informatie: AOM, St. Servaasklooster 39, tel 043-3882501.

AIO VERENIGING UNIVERSITEIT MAASTRICHT

AIO en OIO vereniging van de Universiteit Maastricht. Adres Secretaris: Luc Nieland, Molec. Celbio, UNS 50. e-mail: AVRL-secr@rl.unimaas.nl. Contactpersonen: FdAW - Woody van Olfen, Mw, Tong 53, tel 3883880; FdCW - Lies-

10/17 Bekroond programma Studium
24/ Generale, 20.00 uur, Collegezaal Zw
31-10 4. Info: Studium Generale tsl. 3541
11-10 Symposium "Fiscaal ondernemingsklimaat", 13.30 - 18.00 uur, collegezaal Ts 53, info: 3149
11-10 Afscheidrede prof.dr. J. Drukker, 16.00 uur, Aula Ts 53

16-10 Lezing: prof.dr. A. Kalverboer: "Weerbarstige verschijnselen: een visie op experimenteel biopsychologisch onderzoek"; Posjet PMS Vijverdal, 16.30 uur. Info: 043-3875440
17-10 Lustrumcongres Wetenschapswinkel: "Veranderende wereld, veranderende wetenschap, v.a. 13.00 uur, Collegezaal Nieuwenhof, info: 043-3883120, aanmelden voor 9 oktober
17-10 Promotie Ing. R.N.M. Cornelussen, 14.00 uur, Aula Ts 53
17-10 Promotie mw.dr.s. T.M.D. Tran, 16.00 uur, Aula Ts 53
18-10 Promotie mw.dr.s. M.M. van Eck, 14.00 uur, Aual Ts 53

18-10 Inauguratie prof.dr. F.C.B. van Wijmen, 16.30 uur, Aula Ts 53
24-10 Promotie drs. M.E.W. Melchior, 12.00 uur, Aula Ts 53
30-10 Promotie drs. P.F.R. Schins, 16.00 uur, Aula Ts 53
30-10 Mini Symposium "Hoe effectief is patiënt-voorlichting?", zaal 401, azM P. Debyeplein 25, aanv. 13.30 - 16.40, info: 3882446
30-10 Lezing: prof.dr. A.R. Cools: "Animal models and individual differences in vulnerability for neuromental diseases"; Posjet PMS Vijverdal, 16.30 uur. Info: 043-3875440
31-10 Promotie drs. H.B.A. Bierings, 14.00 uur, Aula Ts 53

beth Preng, L&K, Kap 2, tel 3883278; FdEW - Jeroen Rutten, Wisk, Tong 6, tel 3883503; FdG - Patric Beisser, Med.Microbio, AZM, tel 3876666; FdGW - Marianne Potting, Gew/Vrs, Uns 50, tel 3881126; FdR - Jeroen Terstege, PubR, Bou 1-3, tel 3883235. Activiteiten: Elke 2e en 4e dinsdag van de maand borrelen in cafe Forum vanaf 20.00 uur: 22-10-96

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK

Openingstijden academisch jaar 1996/1997

Bibliotheek/Studielandchap Randwijk: ma t/m do 9.00-22.00 uur; vr 9.00-21.00 uur; za 10.00-16.00 uur.

Bibliotheek Bonnefanten: ma, wo, vr 9.00-18.00 uur; di, do 9.00-22.00 uur; za 10.00-14.00 uur.

Studielandchap Economie: ma, wo 9.00-19.00 uur; di, do 9.00-22.00 uur; vr 9.00-18.00 uur; za 10.00-14.00 uur.

Studielandchap Cultuurwetenschappen: ma, wo 9.00-19.00 uur; di, do 9.00-22.00 uur; vr 9.00-18.00 uur; za 10.00-14.00 uur.

Computerruimte Cultuurwetenschappen: ma, wo, vr 9.00-17.00 uur; di, do 9.00-22.00 uur.

Studielandchap Rechten: ma t/m do 9.00-23.00 uur; vr 9.00-21.00 uur; za 10.00-17.00 uur.

Bibliotheek Jezüeten: ma 9.00-17.00 uur; di 9.00-12.00 uur.

Bibliotheek Vijverdal: ma t/m vr 9.00-13.30 uur.

Voor kopij: C. Hollewijn, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 3883349, voor donderdag 12.00 uur.

DIENST STUDENTENZAKEN

Informatiebalie

Lenculenstraat 26, openingstijden: ma t/m do: 11.00-12.30u en 13.00-16.00u. vr: 10.00-12.00u. De informatiebalie is telefonisch bereikbaar, tel. 043-3883354.

Bureau Inschrijvingen (CSA)

Tel. spreekuur: ma t/m vr 9.00-10.00u. Adres: Lenculenstraat 26, tel: 043-3883979.

Studentendecanaat

Inlooppreekuren: di. én do. van 14.00-16.00u. Lenculenstr.26. Tel.spreekuren: ma t/m do van 13.30-14.00u. tel. 043-3883329.

Loopbaan Advies Centrum (LAC)

- NIEUW bij het Loopbaan Advies Centrum: European Kompass on Disk (EKOD). Informatie over bedrijven in Europa op CD-ROM. Maak een afspraak. Tel: 043-3883518.

BUITENLAND

Jan Tinbergen Scholarship Programme (TSP)

In het kader van het TSP bestaat de mogelijkheid voor hooguit vier studenten van de FdGW of van de FdG om met een beurs in het voorjaar van 1997 een stage te doen aan de MOI-University in Kenia. Meer informatie is te verkrijgen bij: FdG: Marion Aarts, tel. 3881520 en voor de FdGW bij Annie Simon, tel. 3881784.

Australië

Er is een Internet-adres waar je veel informatie kunt vinden over studeren in Australië. Het is: <http://www.idped.com.au/apply>.

Vacature: International Recruitment Officer

Bij de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen is een vacature voor International Recruitment Officer die verantwoordelijk zal zijn voor het werven van Europese en Aziatische studenten. Meer informatie is te verkrijgen in de Infotheek voor Studie en Beroep, Bouillonstraat 11. Sluistingsdatum is: 30 oktober.

Openingstijden

Afspraken kunnen worden gemaakt voor di. t/m do. tussen 11-12u (bij Ina Engelen, tel. 3883211); daarnaast kan men op vr. tussen 10-11.30u zonder afspraak binnenlopen. Het informatiemateriaal is ter inzage beschikbaar op: ma. t/m do. tussen 11-16u en op vr. tussen 10-12u. Locatie: Infotheek voor Studie en Beroep, Bouillonstr.11, kamer 0.219.

STUDENTENVERENIGINGEN -ORGANISATIES

AIIESEC

De jaarlijkse Carrièreweek komt er weer aan! 2 t/m 5 dec. kun je je voorbereiden op je toetreding tot de arbeids-

markt. Je krijgt een beeld van de mogelijkheden die er na je studie zijn. Inschrijven kan vanaf 2 okt. Tongersestr.53. Uiterste inschrijfdata: 18 okt: Bedrijfspresentaties, Workshops en Individuele Gesprekken. 15 nov: Oriëntatie Arbeidsmarkt en Sollicitatietrainingen. Via AIESEC biedt ING Groep internationale stages aan. Geïnteresseerd in een buitenlandse stage van 3 maanden? Kom dan naar de voorlichtingsavond do. 10 okt. 20.00u k.o.001, TS.53. Infolder en inschrijfformulier (dit moet uiterlijk 25 okt. bij de ING Groep zijn) is op de AIESEC-kamer te krijgen.

ELSA

The European Law Students' Association Maastricht viert dit jaar haar eerste lustrum! Vier dit met ons mee en word lid. We zoeken nog mensen voor de volgende commissies: -Academic Activities, -Seminars and Conferences, -Student Trainee Exchange Program, -Marketing, -Newsletter.

Kom langs op de typekamer van de Nieuwenhof, ma-vr. 13.30-14.30u., of bel 3883071.

Bestuursborrel, do 17 okt. 21.30u. in de Metamorfoos.

R.K. STUDENTENPASTORAAT

Studentenpastor: Dr. E. de Jong, pr. Onze Lieve Vrouweplein 8, Tel/Fax: 043-3252045. Spreekuur:wo. 16 okt. 10.00-12.00u.

- Elke dinsdag: 8.00 morgengebed in de krypte van de O.L. Vrouwekerk.

- Elke donderdag 19.00: H. Mis in kapel Boschstr.97.

- 20 okt: 20.00u filosofiegroep I O.L.Vrouweplein 8.

- 22 okt: 20.00u filosofiegroep II O.L.Vrouweplein 8.

Wil je met een groepje een uitgebreide rondleiding (± 1,5 uur) door de St. Servaas-kerk, incl. Keizerzaal, toren met Grameer, Oostcrypte? Bel even!

Studentenuitzendbureau BWS

Wil je geld bijverdienen? BWS zoekt studenten voor diverse vacatures. Schrijf je in! Geopend op werkdagen van 9.00-11.00 en 17.00-18.30u. Neem een kopie van je paspoort en je sofinummer mee. Studentenuitzendbureau BWS, Oude Tweebergenpoort 2, tel: 043-3212115.

Studentenkerk DE DEUR

Brusselsestraat 89. Tel. 043-3479843.

- 18 okt: LIVE OPTREDEN! Moses Creeble treedt, in acoustische formatie, op op het open podium van KOKO en SG! Aanvang 20.00u. Info en/of kaartverkoop: SG 043-3883541 of Sijp: 3253901. Cultureel Cafe Kumulus.

Kerkdienst

We komen iedere zondagochtend bij elkaar om God te danken. Er is na de dienst koffie. Om 10.00u. welkom in het Denksportcentrum, Fransiscus Romanusweg 60.

Di.avond hoef je niet zelf te koken, je bent dan welkom op onze open maaltijd. Info (en opgave voor di.) Judit 6322569 of Gerard 3630120.

TAFELSTRAAT

- 14 okt: 20.00u Open Avond over Pedofilie met sexologe Annie Abels.

- 15 okt: 18.00u Koorrepetitie; 20.00u Filosofiegroep;

- 16 okt: 20.00u Encountergroep.

- 17 okt: 17.00u Vespermeditatie(St.Janskerk); 18.00u Tafelen samen (koken en) eten, (opgeven voor 12.30u);

20.00u Spiritualiteitsgroep (vervolg).

Behoeft een gesprek? Kom eens langs of maak een afspraak.

Tel. 3215651.

UniConsult Maastricht

Ben jij ondernemend, gemotiveerd en heb jij de capaciteiten? Schrijf je dan in bij UniConsult; het bedrijfseconomisch adviesbureau! Goed betaald en onder begeleiding relevante praktijkervaring opdoen d.m.v. het uitvoeren van projecten voor het bedrijfsleven. Tevens zoekt UniConsult nog toppers voor bestuursfuncties. Interesse? Kom langs, ma. t/m vr. van 9.00-12.00u, Abtstr.4, k.o.004, tel. 3883927.

VBGGK

DE VBGGK HEEFT JOU NODIG !!!

Wordt (actief) lid van de Vereniging Belangenbehartiging Geestelijke Gezondheidskunde.

Bel Astrid tel. 3470445 of Mattijn tel. 3213740.

CWSv.ORAKEL

* De orakelkamer is geopend van maandag t/m donderdag van 13.00-14.00 uur.

Je kunt er altijd terecht met vragen en/of opmerkingen of gewoon voor en gezellig kopje thee/koffie.

De bestuursvergaderingen zijn in principe openbaar en worden aangekondigd op het Orakel-prikbord in de Kapoenstraat. Je kunt altijd een vergadering bijwonen.

* Orakel op INTERNET. Bezoek onze home page. Je kunt ons vinden op <http://www.RuLimburg.nl/~orakel>.

*We zijn op zoek naar **nieuwe bestuursleden!!!!** Heb je interesse laat dan wat van je horen. Er zijn verschillende functies waar je op kunt solliciteren. Het voorzitterschap, de commissaris interne betrekkingen (voor het soepel verlopen van communicatie tussen het bestuur en de commissies

onderling), de penningmeester, de secretaris en de secretaris algemene zaken. Wil je meer weten spreek dan iemand van het huidige bestuur aan.

***LUSTRUM, LUSTRUM, LUSTRUM, VIJFJARIG BESTAAN en dus LUSTRUM**

Wanneer: **In de week van 21 t/m 24 OKTOBER**

Maandag om 12.45 uur: **Opening op de binnenplaats van de faculteit: om 20.00 uur debatwedstrijd in de Spiegelzaal;

Dinsdag om 20.00 uur: **Cabaret ZUS EN ZO in het Kumulus, kaartjes f5,- orakelleden en f6,- niet-leden;

Woensdag om 14.00 uur: **Film

Donderdag om 22.00 uur: **FEEEEEEEEST IN DE KADANS, kaartjes f4,- voorverkoop en f5,- aan de deur.

*Er komt weer een **Algemene Leden Vergadering** en wel op **dinsdag 29 oktober** in de Spiegelzaal om 20.00 uur. Hierbij worden orakelleden gevraagd massaal te komen. Je kunt dan zien wat er het afgelopen jaar allemaal gebeurd is en hierover je waardering of onvrede laten blijken. Het jaarverslag wordt ter goedkeuring voorgelegd en er wordt gestemd over het NIEUWE BESTUUR. Het is gepast daarna flink

te slempen ergens in een obscuur Mestreechs kroegje.

*Voortgaand op het bovenstaande:

KROEGAVOND, dinsdag 29 oktober vanaf 22.00 uur. Als je mee wilt praten kom dan ook naar de ALV.

EFM

EFM Algemeen

De economische faculteitsvereniging Maastricht (EFM) is een faculteitsvereniging met als doel het behartigen van de belangen van de studenten Economie, Econometrie, Fiscale Economie en Internationale Bedrijfskunde in de ruimste zin des woords. Bij de receptie TS53 staat een groene brievenbus met de opdruk 'EFM'. Deze kan gebruikt worden voor het deponeren van inschrijfformulieren e.d. bestemd voor EFM (Alfa, Argyris, FAM, Imperator, MMA, COMAX, SIGMA, AEquilibrium, Vectum, Studieprojecten EFM, Eloquent en het Hoofdbestuur).

EFM-Displays

Voor informatie over EFM-activiteiten zie de EFM-Display op de Abtstraat 4. Deze display staat boordevol informatie over: lezingen, bedrijfsbezoeken, workshops en andere activiteiten van EFM en al haar aangesloten verenigingen. Verder liggen er inschrijfformulieren voor allereerste business courses en brochures over loopbaan perspectieven bij diverse bedrijven.

Business Challenge

De Business Challenge is terug!! Wij zoeken enthousiaste mensen om deze ondernemingsplancompetitie voor Maastricht te organiseren. Ben jij creatief, een harde werker en analytisch aangelegd dan kan je solliciteren voor de volgende functies: vice-voorzitter, penningmeester, secretaris, bestuurslid PR

Geïnteresseerden kunnen informatie opvragen bij het EFM Hoofdbestuur Abtstraat 4, kamer 1.004 tijdens kantooruren of kunnen het volgende nummer bellen: 043-3883940. Sollicitanten kunnen een brief met motivatie en C.V. sturen naar EFM Hoofdbestuur t.n.v. Business Challenge (Steven Hustinx), Postbus 616, 6200 MD, Maastricht.

Kantooruren Hoofdbestuur

maandag - vrijdag 10.00 tot 12.00 uur

EFM Agenda

Imperator

17 oktober: Company visit to Brand Brewery

COMAX

17 oktober: Landelijk Accountantscongres

11, 13 & 26 November: Coopers & Lybrand Autumn Course

14 November: In-house dag Price-Waterhouse

22 November: Workshop KPN

Aequilibrium

26 September: Boottocht over de Maas

FAM

16 oktober: workshop ING

23 oktober: workshop DSM

SIGMA

17 oktober: bezoek aan de beurs

EFM Stichting Studieprojecten

Indonesië, China, Columbia, Cuba... waar gaat het studieproject van EFM in 1997 naar toe? Dat kan jij bepalen! EFM Stichting Studieprojecten zoekt een nieuw opstartbestuur. Ben je doctoraalstudent economie en bereid je een jaar lang voor 100% in te zetten, heb je ambitie, commercieel talent, interesse in het buitenland? Informeer dan op k1.006 (Abtstraat 4) of bel 3883931.

MFV Reflex

De Medische Faculteitsvereniging Reflex houdt zich bezig met het organiseren van allerlei activiteiten en met kwaliteitsbewaking van het onderwijs.

Heb je interesse om zelf actief mee te werken, heb je nieuwe ideeën of wil je meer informatie, bel dan gerust met MFV Reflex (043-3881181) of met voorzitter Marinka Kraus (043-3626336).

Op woensdag 9 oktober duikt Reflex onder de grond en de Cannerbergse Grot in. Duik mee voor een tocht langs getuigen uit lang vervlogen tijden: druipteengewrochten, wandtekeningen en beeldhouwwerken van de handen der Oude Jezuïeten en andere mysterie-omhulde verschijnselen, verborgen in het diepst van het mergelsteenhart van Maastricht.

In de week van 21 oktober vindt er weer de FILMWEEK plaats met internationale kassasuccessen als Die Hard With A Vengeance, Get Shorty, Zusje, Bravehaert e.a.

Voor meer informatie kun je altijd terecht in de Reflexkamer.

Let in ieder geval op de posters!

Wo 09 okt - Grottentocht Cannerberg, ma 21 okt - 24 okt FILMWEEK

JSV IMPERATOR

Het beleid van JSV Imperator steunt op de volgende punten:

1. Het kritisch volgen van het ELS en ERTS curriculum, bijv. d.m.v. blokevaluaties; vertegenwoordiging in de opleidingscommissie ELS en de Universiteitsraad.

2. Studenten en arbeidsmarkt met elkaar in contact brengen;

3. Het organiseren van studie-gerelateerde activiteiten in de vorm van lezingen, (internationale) excursies, bedrijfsbezoeken, en een jaarlijks terugkerend seminar, buitenlandreis, Recruiters Forum;

4. Service aan onze leden in de vorm van **TOETSENBOEKEN** (tentamenbundels), taal cursus (juridisch Engels) en boekenreducties.

Voor fl. 25,- krijg je tot 10% korting op alle verplichte literatuur, en nu ook 10% korting op kleding bij Jacks & Jeans en Zerbinotto. Daarnaast krijg je het meertalige blad MESSAGE vier keer per jaar in de bus, forse korting op alle activiteiten, en een flinke dosis gezelligheid via de wekelijks terugkerende borrel en feesten in de **KNIJNSPIEG (Muntstraat 45)**.

Het grote voordeel van lidmaatschap van een studievereniging is dat je nergens toe verplicht bent, zodanig dat je aan de activiteiten deelneemt als je zin en tijd hebt (dit in tegenstelling tot veel studentenverenigingen). Samenvattend zou je kunnen stellen dat wij een aangename cocktail aanbieden van ernst en ontspanning, een concept dat in deze tijden van verhoogde studiedruk zeer goed aanslaat.

HOVO

UM cursussen voor 50+ers, zonder toelatingseisen en zonder examenplicht; informatie en aanmelding bij coördinator HOVO-UM, tel: 3883550/3885131

- 14 okt: 13.15-15.30u onderwijsgroep "Evolutionair denken", door

dr. W. Callebaut, K.0064, Tongersest.53.

- 15 okt: 9.00-11.00u aanschuifcollege "Het ontstaan van de Griekse wijsbegeerte", door prof. dr. L.M. de Rijk.

- 16 okt: 13.15-15.30u onderwijsgroep "Het Goede Leven", door prof. dr. L.M. de Rijk.

STUDIUM GENERALE

STERREKUNDE

Hubble's kijk op de kosmos

Lezing door dr. G. Schilling, programmaleider Artis Planetarium, Amsterdam. Schilling geeft a.h.v. schitterende dia's, gemaakt door de Hubble Space Telescope, een beeld van de huidige stand van zaken in de astronomie. De nadruk ligt op twee vragen: hoe oud is het heelal en hoe uniek is de aarde?

10 okt, 20.00u, Collegezaal Nieuwenhof, Zwingelput 4.

FINALE LUSTRUMDEBATWEDSTRIJD

In de finale van deze bijz. debatwedstrijd brandt de strijd los tussen de winnaars van de studentenvoorronde en de winnaars van de medewerkersvoorronde. Er wordt in duo's gedebatteerd. Loting bepaalt wie een stelling moet verdedigen en wie moet opponderen. Er zijn prijzen van f200,-, f100,- en f50,- p.p., 15 okt, 20.00u, Foyer Kumulustheater, Herbenusstr.89.

ACHTER GESLOTEN OGEN

Dromen in neurofysiologische zin

Lezing door prof. dr. A. Coenen, hoogleraar neurofysiologische grondslagen van gedrag, KU Nijmegen.

Veertig jaar geleden werd de 'REM'-slaap neurofysiologisch vastgesteld en bleek er een sterk verband te bestaan tussen deze slaap en dromen. Tegenwoordig zijn er twee opvattingen mbt de functie van deze slaap en dromen. De eerste is dat REM-slaap een taak heeft bij de verwerking van overdag opgedane informatie. De tweede dat ze van belang is om het brein periodiek te activeren. De droom speelt dan zelf geen rol.

16 okt, 20.00u, Collegezaal Nieuwenhof, Zwingelput 4.

STAGEPLAATS

Bij het Buro SG is plaats voor een stagiaire die zich hoofdzakelijk bezig gaat houden met de voorbereiding van een deel van het najaarsprogramma van 1997. Wij zoeken een ouderejaars student die beschikt over eindeloos veel sprankelende ideeën, gedegen wetenschappelijk inzicht en een meer dan gemiddelde taalvaardigheid. Wij bieden een interessante stageplek met volop ontplooiingskansen voor een aankomend academicus met ambitie. Het betr. een stage voor een periode van drie à zes maanden gedurende drie à vier dagen per week. Voor informatie bellen naar: J. Reiners, (388)3540.

WETENSCHAPSWINKEL

Studenten met belangstelling voor praktijkgericht onderzoek opgelet! Wil je een indruk krijgen van door de Wetenschapswinkel bemiddeld onderzoek kom dan op donderdag 17 oktober a.s. naar het lustrumcongres ter ere van ons tien-jarig bestaan. Er worden drie casussen gepresenteerd: gezondheid en welzijn, milieu, en vrouwen. Aanvang 13.00 uur, collegezaal Nieuwenhof, Zwingelput 4. De toegang is gratis.

Info: Wetenschapswinkel, Looiersgracht 14, tel. 3883120.

SPORT

ALMA sporttoernooi Maastricht

Do. 7 en vr. 8 nov. organiseren de universiteiten Aken, Diepenbeek, Luik en Maastricht (ALMA) een sporttoernooi met op het programma fungames met gemengde teams (1 team bestaat uit 4 personen, van elke univ. 1 persoon). Plaats: sporthal Randwijck. Do.avond wordt tevens een party georganiseerd. Kosten: f15,-. Inschrijven bij LV&S.

Aqua-robic cursus

LV&S organiseert ism zwembad Dousberg een aqua-robic cursus op di. 15 okt. van 21.00-21.40u. Cursusduur: 8 lessen. Kosten: f40,-. Max. 24 deelnemers. Sportkaart verplicht. Schrijf je snel nog in. Vol is vol!

Basketballers opgelet!

Wo. 6 nov. organiseert LV&S een mixed basketbaltoernooi olv Paul Bonfrère in sporthal Randwijck. Je kunt je individueel of met een team opgeven. Sportkaarthouders gratis, anderen betalen f3,-.

Duiken

Do. 10 okt. start een kennismakingscursus duiken olv de Duikclub Maastricht in zwembad Dousberg. Cursusduur: 8 lessen (1x per 2wk). Tijd: 21.45-22.45u. Max. 16 deelnemers. Kosten: f50,-. Sportkaart verplicht.

Eerstejaars studenten opgelet!!!

De SNS bank betaalt f46,25 van de aanschafprijs van f92,50 of respectievelijk f102,50 en f175,- van de sportkaart aan iedere eerstejaars UM of HBO-student die een sportkaart aanvraagt in de periode van 1 mei 96 t/m 31 jan.97 en als SNS (studenten)rekeninghouder is geregistreerd. De SNS bank gaat over tot betaling van f46,25 indien de studiefinanciering tenminste 1 maal op de betreffende rekening is overgemaakt. Wil je gebruik maken van deze regeling, kom dan langs bij het buro LV&S voor verdere informatie.

GRATIS 2.500e SPORTKAART!!!!

Ben jij nog niet in het bezit van een sportkaart, ga dan snel naar het buro LV&S, want misschien ben jij wel degene die de 2.500e sportkaart GRATIS krijgt. De openingstijden van de balie LV&S luiden: ma. 13.00-16.30u, di. t/m do. 9.00-12.00u. en van 14.00-16.30u. Vrijdag gesloten.

Kajakcursus

Ift eerdere berichten start de cursus kajak olv J. Schreurs pas op do. 14 nov. in zwembad Dousberg. Cursusduur: 8 lessen (1x per 2wk). Tijd: 21.45-22.45u. Max. 16, min. 8 deelnemers. Kosten: f50,-. Sportkaart verplicht.

Uitslagen nachtvolleybaltoernooi 1996

1. PGV 2. ! 3. Freak Force 4. Pabo M'tricht 5. Twoaks.

ultuurwetenschappen

Voor kopij: I. van de Leur, Fac.Bur. Kapoenstraat 2, tel. 33883473.

Openingstijden onderwijsbalie:

maandag: 15.15-15.45 uur;

dinsdag: 10.45-11.15 uur;

donderdag: 13.00-13.30 uur.

*Deze openingstijden gelden t/m 31 december 1996. Vanaf januari 1997 zullen de openingstijden wijzigen. Hierover zal tijdig informatie verschijnen op de publicatieborden en in dit bulletin.

TOETS 1.1 ** TOETS 1.1 ** TOETS 1.1

De toets van blok 1.1 vindt plaats op vrijdag 11 oktober van 10.00-12.30 uur in Sporthal De Heeg!

Studenten dienen voor het afleggen van deze toets in het bezit te zijn van een collegekaart met een geldig inschrijfbewijs! Heb je deze nog niet probeer dan je inschrijving bij Bureau Inschrijvingen van de Centrale Studenten Administratie zo snel mogelijk af te ronden.

Je kunt bij de Informatiebalie van Bureau Inschrijvingen terecht op maandag t/m donderdag van 11.00-12.30 uur en van 13.00-16.00 uur en op vrijdag van 10.00-12.00 uur. Telefonisch is de Informatiebalie van het Bureau Inschrijvingen bereikbaar onder nummer 043 - 3883354.

Voorlichtingsdag tracé-keuze jaar 2

Op woensdag 30 oktober zal er een tracé-voorlichting worden verzorgd voor de 2e jaars studenten. Deze voorlichting vindt plaats in de Spiegelzaal van 13.30-14.30 uur.

Tijdens deze voorlichting ontvangen alle 2e jaars studenten een inschrijfformulier waarop zij aan Bureau Onderwijs bekend kunnen maken of zij kiezen voor het tracé Visuele Cultuur, met ingang van blokperiode 4 van academisch jaar 1996/1997 (blokperiode 4) of kiezen voor één van de tracés t/m IV met ingang van academisch jaar 1997/1998. In het voorjaar van 1997 wordt voor de laatste categorie studenten wederom een voorlichting georganiseerd, wanneer het onderwijsprogramma voor 1997/1998 bekend is.

Computerruimte CWS

De computerruimte van CWS is vanwege het computerpracticum voor 1e jaars gesloten op de **vrijdagen 18 oktober en 01 en 15 november 1996 van 09.00 - 17.00 uur.**

Op de **woensdagen 16 oktober, 13 november en 18 december 1996** is de computerruimte in verband met een cursus gesloten van **10.30 - 13.00 uur.**

Usarnaam/e-mail

Van een aantal studenten ligt bij de onderwijsbalie van Bureau Onderwijs nog altijd een brief met informatie over individuele usarnaam, e-mail-adres en password. Deze brieven kunnen worden afgehaald op vertoon van de collegekaart met geldig inschrijfbewijs.

Mededelingen van de Examencommissie

De secretaris van de examencommissie is mevrouw Resi Peters. Het wekelijks spreekuur is op woensdagen van 09.00-10.00 uur kamer 0029. Zij is telefonisch bereikbaar via telefoonnummer 388 3487.

Studie-adviseur

De studie-adviseur van CWS is Thijs Hoex. Het wekelijks spreekuur is op woensdagen van 09.30 - 10.30 uur, kamer 0038. Afspraken voor gesprekken buiten het spreekuur kun je maken via de telefoonnummers 388 3616/3486.

conomische wetenschappen

en bedrijfskunde

Voor kopij: B. Staveaux, Fac.Bur., Tongersestraat 53, tel. 3883705, voor vrijdag 12.00 uur.

SMR/FdEWB OPENING HOURS 1996/1997

Regular:

Monday-thursday 09.00 - 21.00 hrs, friday 09.00 - 17.00 hrs, saturday & sunday closed

Exceptions: SMR will be closed also during:

18 October, 13.00 - 17.00 hrs, maintenance

05 December, 17.00 - 21.00, surprise evening

06 December, 13.00 - 17.00, maintenance

23 Dec-03 Jan, 09.00 - 21.00, Christmas vacation

10 Febr-12 Febr, 09.00 - 21.00, Carnival

13 February, 17.00 - 21.00, Carnival

28 February, 17.00 - 21.00, maintenance

28 March, 09.00 - 21.00, Eastern

31 March, 09.00 - 21.00, Eastern

30 April, 09.00 - 21.00, H.M.Queen Beatrix

05 May, 09.00 - 21.00, Liberation day

08 May-09 May, 09.00 - 21.00, Ascension day

19 May, 09.00 - 21.00, Whit Monday

23 May, 13.00 - 17.00, maintenance

07-11 July, 17.00 - 21.00, summer period

14 July-15 Aug, 13.00 - 21.00, summer period

18 Aug-22 Aug, 17.00 - 21.00, summer period

Important:

SMR entrance only for FdEWB students/employees, collegecard required!

It is strictly forbidden to eat, drink, smoke or play computer games in the SMR.

Laserprints can be collected a quarter to- and past every hour. Laserprints can be paid only with FdEWB/SMR laserprints cards. Price, from 1 Sept. 1996:

50 prints card D.fl. 7,50. To obtain printcards, contact the SMR manager.

Information Management I in period 3

This is a message for english language students planning to do course Information Management I in period 3. Contrary to the information given in the Description of graduate courses Economics/Econometrics 1996/97, this course will NOT be available in english the coming year. Drs A.J. van Reeken, accounting section, room 2022

Stichting Reductiebureau Economie

Stichting reductiebureau economie is geopend van dinsdag t/m donderdag van 10.30 tot 12.30 uur.

Bij het reductiebureau zijn oude toetsen GRATIS af te halen en dit zolang de voorraad strekt.

Openinghours

"Stichting Reductiebureau Economie" is open on tuesdays, wednesdays and thursdays from 10.30 till 12.30 hours.

Old exams can be picked up FOR FREE. (There's a limited supply.)

Aan: studenten die nog moeten voldoen aan VGT

In studiejaar 1995/96 is de VGT voor het laatst schriftelijk aangeboden. In studiejaar 1996/97 wordt aan studenten die de VGT nog niet behaald hebben in toetsperiode 1 de mogelijkheid geboden om de VGT mondeling af te leggen. Hiertoe dient u over de 8 deelgebieden waaruit de VGT bestaat een mondeling examen af te leggen. Deze 8 mondelinge deexamens zullen in de periode van 21 oktober tot en met 8 november 1996 afgelegd kunnen worden. Op het secretariaat van Bureau Onderwijs/Examencommissie (kamer 3072) liggen de inschrijffijsten klaar. U kunt zich hier tot 11 oktober a.s. inschrijven voor deze 8 mondelinge deexamens.

Het eindcijfer van de VGT is het ongewogen gemiddelde van deze 8 deexamens. Indien het eind-cijfer lager is dan een 5,5 (wat wordt afgerond tot een 6) moeten de onvoldoende deexamens worden herkanst door middel van het met een voldoende resultaat schrijven van een paper.

Wijziging periode basisdoctoraalscriptie

Met ingang van 1996/97 is de basisdoctoraalscriptie in het curriculum verplaatst (zie calendarium studiegids 1996/97). Studenten die voor 1 september 1996 met het basisdoctoraal zijn gestart en door de verplaatsing in moeilijkheden komen met afstuderen, wordt de mogelijkheid geboden om gedurende het academische jaar 1996/97 de eerste kans af te leggen rond het tijdstip dat voorgaande jaren gold. Deze studenten kunnen zich op 18 november 1996 vervoegen bij mevr. Van Zutphen, kamer 2.075, om de onderwerpen en termijnen van inlevering te vernemen. Wij wijzen u erop dat uit een beperkt aantal onderwerpen kan worden gekozen.

Examencommissie, september 1996

Geneeskunde

Voor kopij: R. le Doux, Fac.Bur. niveau 3, kamernr. 3226, UNS50, tel. 3881448, voor woensdag 12.00 uur.

Jan Tinbergen Scholarships Programme

Voor studenten geneeskunde zijn 2 beurzen voor een stage/studiebezoek

aan MOI UNIVERSITY in KENIA beschikbaar tijdens het academisch jaar 96/97.

Vereisten:

1 goedgekeurd studieplan overleggen

2 beheersing Engels

3 aanmelding vóór 10 november as

Meer informatie bij Bureau Internationale Betrekkingen, INFOTHEEK, kamer 1.143, tel 3881173 tijdens spreekuren: di en vrij van 12.30-14.00 do van 10.00-11.00

FISEM Tropenblok

Van half oktober 1996 tot en met half januari 1997 organiseert FISEM het tropenblok. In dit tropenblok komen verscheidene soorten problemen aan bod waarmee artsen in de tropen te maken kunnen krijgen. Het blok is zeer aan te raden voor studenten die in de toekomst een buitenlandse stage willen gaan volgen en in sommige gevallen zelfs verplicht bij het volgen van een stage in de tropen. Het blok omvat onderwijsgroepen, lezingen, lunchlezingen en een bezoek aan het Afrika-centrum te Cadier en Keer. Alle onderwijsgroepen en lezingen van het tropenblok vinden plaats op woensdagen. De kosten voor deelname bedraagt f 50,- per persoon. Voor meer informatie over het blok en over inschrijving kun je je wenden tot:

* Peter Vencken (vierde jaar), telefoon: 043-3614891

* Elise Huis (vierde jaar), telefoon: 043-3634229

* Saskia Maas (derde jaar), telefoon: 043-3634229

Studentenfractie

De studentenfractie geneeskunde bestaat uit 9 leden die zitting hebben in het Faculteitsbestuur, het Dagelijks Bestuur onderwijs, de Faculteitsraad, de Opleidingscommissie en de Curriculumorganisatie. Binnen deze organen proberen zij de onderwijs- en studentbelangen binnen de faculteit te behartigen.

Iedere eerste woensdag van de maand houdt de SFG spreekuur van 12-14 uur in kamer 1.143. Je kunt er terecht voor vragen, klachten en ideeën over het onderwijs (bv examenregels, internationalisering, bibliotheek, co-schappen etc.). Dus als je ergens mee zit, aarzel dan niet en kom langs. Je kunt ook een briefje in de brievenbus voor de balie Bureau Onderwijs doen.

1ste Maastricht Medical Students Research Conference

Doe jij onderzoek of heb je onderzoek gedaan, ben je student geneeskunde en zou je graag je onderzoeksresultaten willen presenteren op een wetenschappelijk congres? Dan wordt er in maart 1997 door en voor studenten een congres georganiseerd waar jij je onderzoeksresultaten kunt presenteren. Wil jij een abstract inleveren of meer informatie over het congres, neem dan contact op met: Ankie Hamaekers, Dorpstraat 53 6235 AC Ulestraten, tel. 043-3648784.

Aktieve studenten gezocht

die zitting willen nemen in de Bibliotheekcommissie of de adoptiemodel huisartsplanningsgroep. Ben je geïnteresseerd neem dan contact op met: Martijn Phaff, tel. 043-3251946

Ideeënbus Studielandschap Randwijk voor Geneeskunde-studenten

Studenten geneeskunde: opgelet.

Wensen en klachten met betrekking tot de ruimtes, voorzieningen en leermiddelen van het Studielandschap Randwijk kunnen jullie voortaan deponeren in de Ideeënbus bij de Studielandschapsbalie op Niveau 2. Deze Ideeënbus is ingesteld door het Deelproject Leermiddelen FdG en de Universiteitsbibliotheek. Op deze manier willen de DPL en de UB een beter inzicht krijgen in de ideeën van de studenten Geneeskunde over het Studielandschap. Schrijf je wens of klacht op, doe ze in de Ideeënbus en je krijgt zo spoedig mogelijk antwoord.

Universiteit Utrecht

Zaterdag 16 november 1996

Symposium 'In de Familie'

Plaats: Blauwe Zaal, Transitorium I, Leuvenlaan 21, De Uithof te Utrecht

Kosten: f65,- inclusief lespakket, f35,- exclusief lespakket

Inlichtingen: FBU-congresbureau, Mariëlle van Rooij en Inge van Gaal, tel: 030-2532728

Fax: 030-2533667, E-mail: CB1@fbu.ruu.nl

De Vereniging Samenwerkende Ouder- en Patiëntenorganisaties (VSOP) organiseert in samenwerking met de Vakgroep Didactiek van de Biologie en het Centrum voor Biothiek en Gezondheidsrecht van de Universiteit Utrecht het symposium 'In de Familie'. Dit symposium wordt georganiseerd ter introductie van het lespakket 'In de Familie'. Dit lespakket stelt de ontwikkelingen binnen de genetica en de implicaties hiervan voor mens en maatschappij aan de orde en bestaat uit een videoband, een docenthandleiding en leerlingmateriaal.

Het symposium is bedoeld voor: Docenten Biologie, godsdienst/levensbeschouwelijke vorming, Mens- en Maatschappijwetenschappen, Algemene Natuurwetenschappen van de midden- en bovenbouw Voortgezet Onderwijs, docenten van het Middelbaar Beroepsonderwijs en studenten en docenten van Lerarenopleidingen en de Faculteit Geneeskunde.

IN DE BIOSCOOP VERGEET JE DAT JE STUDENT BENT...

maar aan de kassa wordt het duidelijk!

Vanaf 26 september studentenkorting bij Pathé Cinemas, op vertoon van geldige OV-jaarkaart.

Ma. t/m vr. overdag en ma.-, di.- en
wo.-avond ~~10,-~~ **7,50**

PATHÉ
Cinemas

donderdagavond ~~12,50~~ **10,-**

Vrijdagavond en zaterdag/zondag
zijn de normale prijzen van
toepassing.

MAASTRICHT

PATHÉ MAASTRICHT, WILHEMINASINGEL 39 - BELBIOS 06-9363, toets na welkom 07182 (75 ct/pm)

U vindt alle adressen en telefoonnummers van Pathé Cinemas in de GOUDEN GIDS.

Gezondheidswetenschappen

Voor kopij: D. Verheyen, Fac.Bur., niveau 1, kamernr. 1236, UNS50, tel. 3881739, voor woensdag 12.00 uur.

Studenten voor studenten, BOM mee voor het UAF!

Het gezamenlijk activiteiten-overleg van GW organiseert samen met Sportburo LV&S op dinsdag 12 november een BOM-marathon van 18.00-21.00 in Sporthal Randwijk. De bijdrage is f5,- p.p. en de opbrengst gaat naar de Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF (University Assistance Fund).

Beleid en Beheerders en M-stromers

Ook dit jaar kun je voor slechts F 17,50 lid worden van de SBBG. De Studievereniging Beleid en Beheer van de Gezondheidszorg organiseert zowel gezellige activiteiten als activiteiten die je met de praktijk kennis laten maken. Bovendien bewaakt de SBBG de kwaliteit van onderwijs. Kortom genoeg redenen om lid te worden! Ook als je actief lid wilt worden kun je je opgeven bij Maddy (043-3259726).

Voorlichting Keuzeonderwijs

Derdejaars studenten gezondheidswetenschappen beginnen vanaf blok 3.5 aan het keuzeonderwijs. Uiterlijk 29 november moet de (voorlopige) aanmelding bij bureau onderwijs doorgegeven worden. Over wat de eisen zijn die aan het keuzeonderwijs gesteld worden en wat de mogelijkheden en onmogelijkheden van het keuzeonderwijs zijn wordt op woensdag 6 november van 11.00 tot 13.00 uur in de blauwe collegezaal uns50 0.402 een voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd. Na afloop hiervan zijn de keuzeonderwijsgidsen en aanmeldingsformulieren 1997 beschikbaar. Naast de derdejaars studenten van het onverkorte programma worden ook doorstroomstudenten die toch keuzeonderwijs willen volgen voor deze voorlichting uitgenodigd. P. Hilderink, coördinator keuzeonderwijs

Bureau Internationale Betrekkingen

Algemene voorlichting m.b.t. studeren in het buitenland in het kader van keuze-onderwijs (Erasmus-Socrates). De bijeenkomst is met name bestemd voor derde en vierdejaars studenten en wordt gehouden op maandag 14 oktober van 16.00 tot 18.00 uur in kamer 0.420 Uns. 50. Naast algemene voorlichting zullen een aantal studenten hun ervaringen m.b.t. hun buitenlands verblijf weergeven.

Jan Tinbergen Scholarships Programme (TSP)

Twee scholarships beschikbaar voor studenten Gezondheidswetenschappen voor een stage aan Moi University, Kenia voor de periode januari -juli 1997. Vereisten: overleggen van een onderzoeksplan en goede spreek- en schrijfvaardigheid in Engelse taal. Aanmelding dient te geschieden vóór 31 oktober a.s. Voor nadere informatie en aanmelding kun je terecht bij Annie Simon.

Erasmus Master of Science in Health Informatics

Welke student Gezondheidswetenschappen is geïnteresseerd in een Master of Science course in Health Informatics aan the University of Athens. Het programma kan worden gevolgd in het kader van het keuze-onderwijs (Erasmus-Socrates). Subsidie hiervoor is beschikbaar. Sluitingsdag voor inschrijving is 15 oktober a.s. Informatie: Annie Simon.

Openingsuren

Studenten met vragen over stage of onderwijs in het buitenland kunnen iedere dinsdag en donderdag van 12.30 tot 13.30 terecht bij Annie Simon, kamer 1.301.

Kennistechnologie

Voor kopij: M. Geelen, Fac. Bur, Tongersestraat 6, tel.: 3883389, voor woensdag 12.00 uur

Openingstijden Bureau Onderwijs

Maandag en vrijdag van 10.30 tot 11.00 uur
Dinsdag van 15.30 tot 16.00 uur

Voorlichtingsdag

16 november a.s. is de voorlichtingsdag voor kennistechnologie. Op deze dag is de medewerking van een flink aantal studenten nodig. Houd deze datum daarom alvast vrij. Dit geldt met name voor de studenten die zich hebben aangemeld voor het studentenpromotieteam.

Wie blaast Incognito nieuw leven in?

Studievereniging Incognito heeft nieuwe bestuursleden nodig om feesten, lezingen etc. te organiseren voor studenten kennistechnologie. Belangstellenden kunnen contact opnemen met Daphne Scheiblich (toestel 3370, kamer 0.012)

Psychologie

Voor kopij: A. Cuijpers / W. Schipper, Bur. Psych., UNS50 PPN, tel.: 3881886, voor vrijdag 12.00 uur.

Vacature studentleden (2) voor de werkgroep IT en Onderwijs

Gevraagd: enige ervaring met pc-gebruik en enige interesse in toepassen van IT in het psychologie curriculum. Gelieve één 1e jaars en één 2e jaars. Informatie/opgeven bij Anouk Cuijpers, telefoon 3881886. Reageren binnen 5 werkdagen.

Rechtsgeleerdheid

Voor kopij: A. Kessen, Bur. Onderwijs, Zwingelput 4, tel. 3883003, voor vrijdag 13.30 uur.

Openingstijden onderwijsbalie BO

Maandag t/m vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 14.15-15.15 uur. Op maandagavond is de balie ook geopend van 20.00-21.00 uur.

Onderwijsbalie gesloten

Op maandag 14 en dinsdag 15 oktober a.s. is de onderwijsbalie 's middags van 14.15-15.15 uur i.v.m. buluitreikingen gesloten.

Jaaroverzichten 95/96

Onlangs zijn de jaaroverzichten over het academisch jaar 95/96 verzonden. Studenten die geen jaaroverzicht ontvangen hebben kunnen dit kenbaar maken aan de onderwijsbalie. Fouten en/of onvolledigheden op de verzonden overzichten kunnen kenbaar gemaakt worden op de wijze die in de toelichting staat vermeld.

Verkrijgbaar aan de balie

Het onderwerp voor het eerste opstel van Nederlands en fiscaal recht. Opsteltitels dagopleiding Nederlands en Fiscaal recht. Inleverdatum structuurschets jaar 2 Fiscaal en Nederlands recht 11 oktober. Uiterste inleverdatum opstel (alle jaren) 8 november.

College blok Inleiding Nederlands recht

16.10.96: college door mr T. Spronken, advocaat Advocatenpraktijk UM, onderwerp: Kostovski, beginselen strafprocesrecht.

INDELING BLOKTOETSEN BLOK 1 DAGOPLEIDING

- **Woensdag 30 oktober 1996 09.00-12.00 Staaarzaal** ELS 3.1 Private international law
- **Donderdag 31 oktober 1996 09.00-12.00 Dousberg** NR 1.1 Inleiding in de rechtsgeleerdheid; NR 4.1 Bestuursprocesrecht; Bewijs en strafrechtspiegeling; Capita selecta volkenrecht/ Current issues in international law; Deconfiture; Media Law; Milieurecht; Zelfbeschikken en beschikken in de gezondheidszorg; FR 3.1 Bedrijfseconomie II
- **Donderdag 31 oktober 1996 13.00-16.00 Dousberg** NR 2.1 Metajuridica; NR 3.1+ELS 2.1 Staats- en bestuursrecht; NR 4.1 Bouwrecht; FR 4.1 Openbare financiën II
- **Vrijdag 1 november 1996 13.00-16.00 Sporthal De Heeg** NR 4.1 Internationaal privaatrecht; FR 2.1 Privaatrecht I en bestuursrecht; FR 4.1 Europees institutioneel recht; FR 4.1 Pensioen; ELS 2.1 Comparative government; ELS 3.1 Comparative constitutional law

Opmerkingen:

- De overige keuzeblokken van Nederlands Recht worden middels een papier of mondeling getoetst;
- De mogelijkheid bestaat dat het Dagelijks Bestuur van de Examencommissie alsnog besluit dat een of meerdere blokttoetsen van de keuzeblokken (jaar 4 NR) mondeling zullen worden afgenomen.

Adressen van toetslocaties:

- Staaarzaal (v/h De Awwestiene), Kesselskade 43, Maastricht
- Sportcentrum Dousberg, Dousbergweg 4, Maastricht
- Sporthal De Heeg, Roserije 500, Maastricht

Vragenuurtje tbv blok Metajuridica

Het VRAGENUURTJE TBV BLOK METAJURIDICA gepland is op woensdag 30.10.1996 om 11.00 uur in k. 1.030A (oefenrechtbank).

OF WIJ STUDENT-VRIENDELIJK ZIJN ?????

Body & Ballet Center Maastricht

geeft aan alle studenten **50%** korting op vertoon van de geldige collegekaart

SPORT

Aerobic
Body-Training
Calistenics
Keep fit all-together
Kids aerobic
Step aerobic
Ease up

DANS

Jazz ballet
Klassiek ballet
Show Musical
Modern

Body & Ballet Center Maastricht
Studio's: Brusselsestraat 10 D
6211 PE Maastricht
Tel.: 043-6012162

Uitsluitend gediplomeerde docenten
Voor info: 043-6012162
gratis proefles

De RIAGG Maastricht en de Universiteit Maastricht hebben een samenwerkingsovereenkomst afgesloten op het gebied van onderzoek en onderwijs. In dit kader zijn twee gedragstherapeutisch georiënteerde teams van de RIAGG Maastricht opengesteld voor research vanuit het onderzoeksinstituut Experimentele Psychopathologie. Het betreft het Behandelteam Angststoornissen (BAS) en het team Gedragstherapeutische Psychotherapie van de afdeling Psychotherapie; te zamen met het onderzoeksondersteunend personeel vormen zij het Dwarsverband Academisering (DAC). In het DAC wordt met name onderzoek gedaan naar ontstaan en behandeling van Angststoornissen, Boulimia Nervosa, Hypochondrie, Chronisch Vermoeidheids Syndroom en Persoonlijkheidsstoornissen. Het DAC kent thans een vacature voor een:

JUNIOR (GEDDRAGS-) THERAPEUT ACADEMISERING (0.9 - 0.7 FTE)

Vereisten:

- afgestudeerd Geestelijke Gezondheid of (Klinisch) Psycholoog
- (enige) kennis van en ervaring met de (cognitieve) gedragstherapie
- bereidheid tot het uitvoeren van protocollaire behandelingen
- affiniteit met wetenschappelijk onderzoek
- goed in teamverband kunnen werken

Functie-omschrijving

- uitvoeren van protocollaire en reguliere behandelingen, m.n. bij angststoornissen
- participeren in intervisie en teamvergaderingen
- interne training tot gespecialiseerd cognitief-gedragstherapeut
- bijdragen aan onderwijs van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen UM

Het betreft een tijdelijke aanstelling voor de duur van 2 tot 2,5 jaar (afhankelijk van het aantal uren aanstelling).

De aanstelling zal plaatsvinden bij de RIAGG Maastricht, Afdeling Psychotherapie. Salarisering en secundaire arbeidsvoorwaarden conform CAO-AGGZ.

Sollicitatiebrieven vóór 21 oktober richten aan: Dhr. F. Metsemakers RA (Directeur), Parallelweg 45-47, 6221 BD Maastricht.

Inlichtingen betreffende deze functie kunnen worden ingewonnen bij drs. H. v. Genderen, teamleider BAS en GPT, tel.: 043-3299611 of dr. A. Arntz, coördinator onderzoekstaken DAC, tel. 043-3299611 (RIAGG) of 043-3881484 (UM).

ComputerBookshop

De computerboekhandel voor hobbyisten en professionals!

Meer dan 2.000 titels!

Nederlands- en Engelstalige boeken van o.a. Academic Service, Adisson Wesley-Longman, Microsoft Press, MacMillan, Pim Oets, Que, Sams.net, Sybex, New Riders, Borland Press en Hayden

De ComputerBookshop is gevestigd aan de Morenstraat 5 (Stokstraatkwartier) Maastricht - telefoon (043) 326 29 97

Bellen bij Kaas

De zingende keuken

Het Huis op Orleansplein 7 (foto Franco Gori)

Een keurig pleintje, een fijne eengezinswoning. Op nummer 7 hangt iemand een briefje op: "Bellen bij Kaas". Dat hoeft dus niet meer.

In de eetkeuken zitten, staan en hangen een stuk of acht jongedames en dito heren. Ik schudt alle handjes, behalve die van een van de drie koks, want die heeft de zijne net onder de koude kraan gehangen. Een pan verkeerd aangepakt. Een Ger neemt mijn jas aan en gaat ermee vandoor.

Kaas blijkt niet mee te eten: hij heeft zijn Inkompleegje op visite en eet met dat gezelschap. Marieke is er niet, maar er zijn wel twee extra gasten, zodat we toch nog tot een gezelschap van negen komen, het aantal inwoners van Orleansplein 7.

Er gaan twee schalen de oven in. De inhoud is bedekt met plakken bladerdeeg. Op het aanrecht staan nog wat blokjes courgette en een bekertje waar vroeger crème fraîche in zat. Verder moet ik maar gissen wat de pot schaft. Het aanrecht is relatief leeg en zelfs schoon.

Het is hier allemaal nieuw, op z'n Limburgs. Dat wil zeggen: bruine namaakplavuizen op de vloer, een wandje rode baksteen, ergens een balk of biels in muur of plafond en bruin glas-in-lood in de deur. Overall bruin. Deze keuken heeft zelfs een bruin aanrecht. De ronde formica-tafel is wit, ook minstens een beetje nieuw, en schoon. Het is net moeders keuken, met veel grote kinderen erin.

Een van de koks opent de oven om te zien hoe het er voorstaat; er slaat een zwarte stinkende walm door de keuken. "Volgens mij is dat nog van vorig jaar", merkt de andere kok bij wijze van troost op.

"Wilt u een glaasje wijn misschien?" Mijn aandacht wordt vakkundig afgeleid door Ger, die een Droë Steen op tafel zet. Zoiets heb je niet voor minder dan zes en een halve gulden. Ik beschouw het maar als een hoopgevend teken. De rode wijn heet Valdepeñas, reeds verkrijgbaar vanaf f4,95. Daar gaan we niet voor plat.

"Wilt u een koekje?" Kaas houdt me een pak speculaasjes voor.

"Wilt u een snoepje?" Tine, een blond meisje, gaat met een schoteltje rond. Er liggen acht gele beertjes op. Ze heeft ze zelf gekleurd, van suiker. Zoiets kan ik moeilijk weerstaan. Het smaakt naar hartjes; jeugd sentiment.

"Zullen we iets over onszelf vertellen?", stelt een van de jongens voor. "Wilt u onze kamers zien?", vraagt een ander. Zouden ze me willen adopteren ofzo? Eerst eens vragen hoe het hier zoal toe gaat. Ze blijken haast altijd samen te eten en ook zielige studenten van buiten vinden hier een warm onthaal. Gasten en medebewoners kunnen het krijgen zoals ze het hebben willen: vegetarisch is mo-

gelijk en als je geen pap lust hoef je dat ook niet te eten. "Eten is een van de belangrijkste momenten van de dag, hè, dus we houden rekening met elkaar", zegt Ger, een wat iel uitgevallen mannetje, vroom. Hij is zeer ingenomen met het Huis: "We hebben zelfs geen naam." Dat is inderdaad een goed teken. "En wel een huisband, voelt u 'm, Huis Band, zoiets als een House Band, maar dan gespecialiseerd in chansons." Een van de koks heeft opeens een tamboerijn in zijn hand en begint er verwoed mee te rammelen. Ger schiet weg om zijn gitaar te halen. Even later zit hij op het aanrecht, en blijkt het kleine ventje over een onverwacht groot volume te beschikken. "Oehoe hoe l' amour, qu'est que tu fais ce jour", galmt hij, terwijl de rest van de aanwezigen meeklapt. "Oehoe hoe", jankt hij. Het moet de honger zijn. Maar de show must go on en het volgende nummer heet "Anja" en gaat in 'het Duits. Nu blijken de anderen opeens de koortjes en tweede stemmen te verzorgen. Ben, vollemaansgezicht omkranst door halflang blond haar dat hij steeds achter zijn oren duwt, heeft met zijn tamboerijnspel mijn hart gestolen. De schotels zien er sfeervol uit. Het bladerdeeg is keurig lichtbruin gekleurd. Ben zet er de lepel in en onthult een kleurrijk tafereel.

Tussen de deeglapen bevinden zich groene, gele, een beetje rode en wat roze stukjes. Proefbaar zijn boontjes, aardappel, kaas, maïs en gehakt. Het rood is waarschijnlijk paprika, en het rose is van de E 10 of een andere snelwegbenaming voor de kleurstof waarmee de slager zijn spul heeft opgevrolijkt. En

champignons zitten er ook in, zie ik. Het is bijzonder lekker, tot ik op iets hards bijt en een forse glassplinter tussen mijn kiezen vandaan peuter. Ben zegt dat hij het niet expres heeft gedaan. "Zit vaker in de rösti," zegt de andere kok nonchalant. Hij heet Armand en draagt een baret. Dat deden terroristen en andere vrijheidsstrijders in de jaren zeventig wel vaker. Zou hij verantwoordelijk zijn voor deze aanslag? Iedereen prikt ijskoud door. Alleen mijn buurman begint zijn eten zorgvuldig met een vork uit te kammen. Ik had wel met een maagperforatie onder tafel kunnen liggen. Nooit meer eten. Intussen zit men te bedenken hoe uit een mislukte aanslag toch nog een slaatje geslagen kan worden. Als ze nu de firma rösti, de firma crème fraîche en de zaak van het bladerdeeg allemaal een stukje glas zouden sturen, krijgen ze de kosten van de maaltijd er wel uit. Kaas vertrekt met een pot mayonaise, een blonde dame en een paar pakken diepvriespatat naar elders in het huis, waar nog een keukentje schijnt te zijn. De rest van het gezelschap scheidt nog eens op en babbelt gezellig door. De meisjes (2 stuks) zeggen niet veel, behalve in de telefoon.

Ogenblikkelijk na het verdwijnen van de laatste hap wordt afgeruimd. "Zeg, wil jij de 'bavaroises' even pakken? Ik zit hier een beetje ingebouwd", roept Ben naar Kaas, die met zijn dame, maar zonder patat weer is verschenen. "Ik wil ook een plat bord zodat ik hem om kan keren. Een beetje voor de show." Ben worstelt met de Mona, overweegt om beide 'bavaroises' op elkaar te stapelen, en verwerpt het idee tenslotte. Onpraktisch bij het aansnijden. "Chocola of cappuccino?" Armand hanteert het broodmes. Ik bestel chocola mét cappuccino, en krijg zoals beoogd een dubbele portie. "Eigenlijk asociaal, hè, studenten die zomaar bavaroise eten", merkt Ger vergenoegd op. Ach, je kunt ergere dingen te eten krijgen.

Agnes Sommer

Overschotel met aanslag voor 9 personen

- 2 pakken rösti
- 2 pakken pangroenten
- 1 potje crème fraîche
- 2 pakjes bladerdeeg
- 1 pond gehakt
- 1 courgette
- gerasppte kaas
- 2 bakjes champignons

Overschaal invetten en met bladerdeeg bekleden. Gehakt bakken, met champignons en courgette. Crème fraîche erdoor. In de overschaal vlijen. Rösti bakken (na het van de grond te hebben opgeraapt) Ook in de ovenschaal. Kaas erover, deeglapen dichtvouwen. In voorverwarme oven (200 graden ofzo) een half uur laten bakken.

Ongeveer fl. 5,50 per persoon, inclusief wijn en 'bavaroises'

Agenda

donderdag 10 oktober
 Sterrenkunde, Hubble's kijk op de Kosmos, lezing Studium Generale, Nieuwenhofzaal, 20.00
 'Verschrikkelijk gemeen', theatrale column, Boudewijn Büch, Vrijthoftheater, 20.15
 'Joe Jackson', pop, Jazzpolitie, Grand Café Clinique, 22.00

vrijdag 11 oktober
 'Sunset Park dl. 2', rap rhythm beat party, Lösstheater, 20.00
 Limburgs Symphonie Orkest, met violist Boris Belkin, Vrijthoftheater, 20.15
 'Crème au beurre', dialectvoorstelling, Theatergroep Sas, Theater Kumulus, 20.30

zaterdag 12 oktober
 'Kop eraf', acrobatisch ballet, De Meekers ism Löss, bassischool Wijk, 19.00
 'Tech en die vaan miech', dialectmusical, Mestreechs Volleks Tejater, Vrijthoftheater, 20.15

zondag 13 oktober
 Leo Cuypers in concert, jazz, Lösstheater, 15.00
 'Tech en die vaan miech', dialectmusical, Mestreechs Volleks Tejater, Vrijthoftheater, 14.30 en 20.15

maandag 14 oktober
 'Tech en die vaan miech', dialectmusical, Mestreechs Volleks Tejater, Vrijthoftheater, 20.15

dinsdag 15 oktober
 Lustrumdebatwedstrijd, Theater Kumulus, 20.00
 'Prometheus', toneel, Toneelgroep Amsterdam, Vrijthoftheater, 20.15

woensdag 16 oktober
 Baroktrio, lunchpauzeconcert, Vrijthoftheater foyer, 12.30
 'Achter gesloten ogen', lezing Studium Generale, Nieuwenhofzaal, 20.00
 'Baroque meets Bernstein', dans, Koninklijk Ballet van Vlaanderen, Vrijthoftheater, 20.15

Exposities
 Annelies van Hartevelt, keramische figuren, Galerie Artisant, Grote Gracht 43, t/m 16 nov. Di t/m za 13.30-17.30
 Jan Biessen, acryl schilderijen, Liesbeth Rutten, brons, Galerie Tracé, Alex. Battalaan 31, t/m 16 nov. Do 14.00-18.00. Vr en za 12.00-17.00

Carl Andre, sculptures, t/m maart 1997; Jasper Johns, 'The Seasons', t/m 27 okt. Gary Hume, recente schilderijen, t/m 24 nov. Franz West, Leuven, Benoît Hermans, Falschnehmungen, Gilbert de Bontridder, Shifting Viewpoints, Arnulf Rainer, t/m 5 jan. 1997, Bonnefanten Museum. Di t/m zo 11.00-17.00

Carolyn Genders, keramiek, Galerie Lot Duynstee, Hoogbrugstraat 18, t/m 12 okt. Do, vr en za 13.30-17.00
 Nieuwe oogst, selectie van recent afgestudeerde kunstenaars/vormgevers, Galerie Amarna, Rechtsstraat 84, t/m 26 okt. Do t/m za 12.00-18.00
 Pieter Defesche, olieverfschilderijen en gouaches, Galerie FAH, Brusselsestraat 80. Galerie Rob van Rijn, Bredestraat 4. t/m 17 nov. Wo t/m zo 14.00-18.00

Peggy I. Wong Loi Sing, schilderijen, Kamer van Koophandel, Maasboulevard 5, t/m 29 dec. Ma t/m vr 08.30-16.00
 Petrie Klinckhamers, penseeltekeningen, Galerie Wolfs, Hoogbrugstraat 69, t/m 2 nov. Wo 14.00-18.00, do 18.00-20.00, vr 14.00-18.00, za 10.00-17.00

Films - Speelweek: 10 t/m 16 oktober

Filmtheater Lumière, Bogaardenstraat 40b
 Cyclo, dag. 20.00
 Dead Man, dag. 20.30
 Strange Days, dag. 22.00

Cinema Palace, Wycker Brugstraat 1
 The Nutty Professor, dag. 21.30
 Independence Day, dag. 17.45 en 21.00. Za, zo en wo ook 14.15
 Twister, dag. 18.00. Za, zo en wo ook 14.30
 A Time to Kill, dag. 21.00. Ma geen voorstelling
 A Goofy Movie (Ned. versie), za, zo en wo 14.30
 Phenomenon, dag. 18.00
 Sneak-preview: ma 21.00

Pathé Maastricht, Wilhelminasingel 39
 Independence day, dag. (beh. za) 12.00, 15.00, 18.00 en 21.15. Za 13.00, 16.00, 19.00 en 22.10

De Zeemeerman, dag. (beh. za) 13.15, 16.00, 18.45 en 21.3. Za 14.00, 17.00, 19.45 en 22.30
 Two Much, do, vr, ma en di 13.20, 16.05, 18.50 en 21.35. Za 19.35. Zo en wo 18.45 en 21.30

Lang Leve de Koningin, za 13.40 en 16.40. Zo en wo 13.05 en 15.50
 Mission Impossible, do, vr, ma en di 13.25, 16.10, 18.55 en 21.40. Za 19.55 en 22.30. Zo en wo 18.55 en 21.40

A Goofy Movie (Ned. versie), za 13.45 en 16.45. Zo en wo 13.00 en 15.45
 A Time to kill, dag. (beh. za), 14.30, 18.15 en 21.15. Za 14.30, 19.00 en 22.00

Twister, dag. (beh. za) 13.10, 15.55, 18.40 en 21.25. Za 13.55, 16.55, 19.40 en 22.15

The Nutty Professor, za 22.15

Ciné-K, Bernardusstraat 13
 Things to do in Denver when you're dead, dag. 21.00

Asterix en Obelix op z'n Limburgs

"Ave Caesar! Welkom leef uvverweldigers!"

Wie van Asterix en Obelix houdt en niet vies is van stevige discussies in het Maastrichts, Roermonds en Gulpens, mag de nieuwste uitgave van de Veldeke Kring niet missen. Deze Kring laat vandaag, 10 oktober, een van de avonturen van Asterix in het Limburgs verschijnen.

't Titelgevech', zoals de vertaling van het originele verhaal 'De Kampioen' heet, is de eerste strip met Limburgs in de witte ballonnetjes. Asterix vertelt de Romeinen onomwonden in authentiek Maastrichts hoe hij over ze denkt. De Romeinen hebben hun woordje ook klaar, zij het in het Roermonds. Een ware taalstrijd wordt het als de inwoners van een dorp vlak bij dat van onze Gallische vrienden, hun mondje ook nog even komen roeren. De door hen gebezigde taal is Gulpens.

Nu al is er grote vraag naar deze strip. De Maastrichtse stripspecialzaak 'Atomic' heeft een intekenlijst met 140 namen. Zij zijn zeker van een exemplaar. Voor anderen is dat nog maar afwachten want het zit er dik in dat de oplage van 6000 te klein is; boekhandelaars die eerst hun twijfels hadden over een dergelijke uitgave, plaatsen nu orders van honderden stuks.

Dat de Veldeke Kring, een organisatie die de Limburgse dialecten wil behouden en stimuleren, een Asterix in het Limburgs uitbrengt, is eigenlijk toeval. Iemand liep uitgever Dargaud van 'Asterix' tegen het lijf en hoorde dat 'De Kampioen' opnieuw zou uitkomen. Als er dan toch gedrukt moest worden in verschillende talen, dan kon er ook nog wel een variant in het Limburgs bij. Drie maanden is de Veldeke Kring bezig geweest met het vertalen. Een lange tijd, maar men heeft er dan ook alles aan gedaan om de oorspronkelijk sfeer en het verhaal zoveel mogelijk intact te houden. Bovendien bleek het lang niet altijd makkelijk om een goed Limburgs equivalent te vinden voor Nederlandse uitdrukkingen. Een lid van de Veldeke Kring wijst erop dat er eigenlijk geen Limburgs bestaat. Wat er in Maastricht gesproken wordt, verschilt van de taal die men vijf kilometer verderop spreekt. In de hele provincie

varieert het dialect over zo'n kleine afstand. Om toch een redelijke representatie te krijgen, is er gekozen voor varianten uit Noord-, Midden- en Zuid-Limburg. De helden van de strip praten in het Maastrichts omdat de initiatiefnemers wel wat overeenkomsten tussen Asterix en de doorsnee Maastrichtenaar zien. Zo laat de onoverwinnelijke Galliër zich niet zomaar onderdrukken door een vijandige cultuur. Een eigenschap die zou overeenkomen met de chauvinistische trekjes van de Maastrichtenaar.

Het buurdorpje van Asterix en Obelix daarentegen, dat met de Gulpense tongval is gezegend, heeft heel wat minder problemen met de chauvinistische bezetter. Die burens zijn net als de Gulpenaren wat minder eigengereid, menen de vertalers. De Romeinen, de hautaine bringers van beschaving in Gallië, spreken Roermonds,

aangezien de inwoners van Roermond zichzelf ook als deftig beschouwen. De noodzakelijk overbruggingsteksten worden overgelaten aan de nuchtere noorderlingen. Ze zijn geschreven in het Venlo's.

Het lezen van verschillende Limburgse dialecten is voor een leek op dit gebied niet makkelijk. Maar in een strip zoals Asterix is het redelijk te volgen. De Veldeke Kring is erin geslaagd om het verhaal onveranderd te laten. Hoewel dit ook geldt voor de precieze inhoud van de teksten, is de sfeer van 't Titelgevech' toch heel speciaal. Dit unieke Asterix-avontuur is nog grappiger en boeiender dan het origineel.

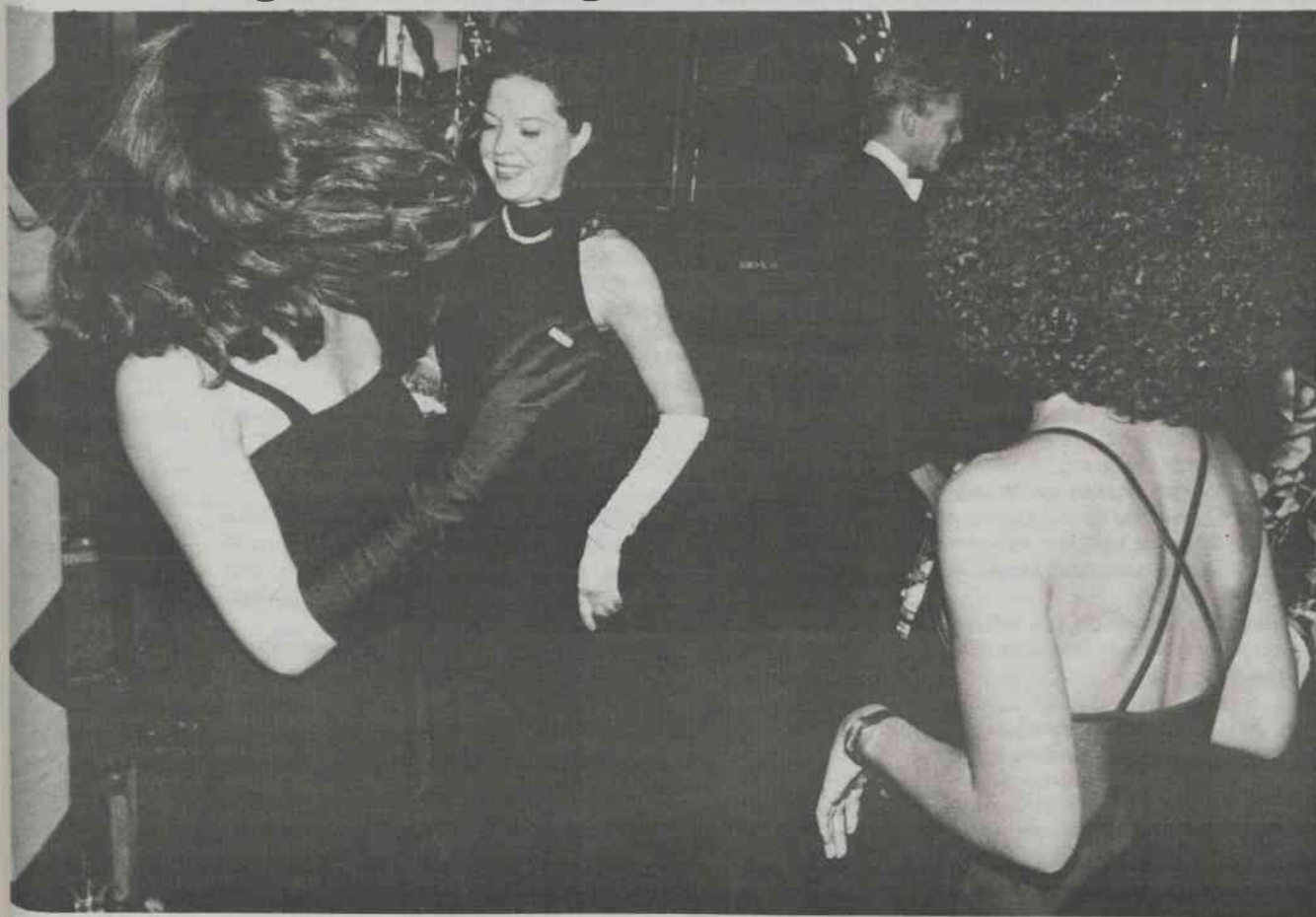
Lotte Asveld

't Titelgevech, uitgeverij Dargaud/Veldeke Limburg, f14,95.

Fragment uit 't Titelgevech

Toch nog een echt gala

En toen werd het dus toch nog even een ècht gala. Met galajurken, galahandschoenen en een enkele galapruik. Alleen een groep studenten hield zich aan de code om in vol ornaat te verschijnen. ~Het lustrumgala, vrijdag de 4e oktober in het Jezüetenklooster, ontving in plaats van de verwachte 1200 slechts 500 gasten. Het werd dus een intiem feestje. (foto Philip Driessen) (WB)

Zoektocht naar life muziek Maandagavond jazzavond

Donderdagavond in een smal bruin café. Er klinkt lekkere muziek, waarvan je ongemerkt met je voet gaat zitten wippen. Zo nu en dan komt er iemand binnen; een enkeling draagt een instrument bij zich om hier even later zijn kunsten op te vertonen.

Rond twaalf uur is in café *Mona Lisa's* het jongere publiek grotendeels verdwenen. De rest van de bluesliefhebbers blijft luisteren naar de muziek, die anders klinkt zodra de volgende muzikant het podium opkomt. Soms wat rustiger, dan weer wat swingender. Af en toe waagt iemand het zelfs een tekst in de microfoon te fluisteren. Niet alle muziek wordt even goed gespeeld, maar wel in het kenmerkende 3-accorden schema van blues.

In *Mona Lisa's* worden elke week echte sessies gehouden. Op dinsdagavond is het een plaats voor jazz-kenners en donderdag is het bluesavond. Om het publiek wat op te warmen, speelt er aan het begin van de avond een vast trio. Daarna is er ruimte voor iedereen die maar wil, om zelf wat te laten horen. *Mona Lisa's* wil zo een podium bieden voor muzikanten, iets waaraan in Maastricht een chronisch tekort is.

Anders is het in het café *Marks en Kampstra*. De sfeer is niet bruin en knus, maar trendy en vlot. Zwart en strak bepalen de inrichting. Alleen de muur bij het podium is rommelig door de verzameling popsterren die op zwart-wit foto's boven de muzikanten prijken. Dit alles heeft zo zijn weerslag op het publiek. Tussen de heren in modieus zwart pak, zit hier en daar een student. In een hoekje aan de bar hangt een handjevol figuren in slobbertrui.

In dit café, dat nog niet zo lang geleden geopend werd, is maandagavond jazzavond. Iedere week staat er een band met overwegend professionele muzikanten op het podium. Afgelopen maandag was dat 'Trio of Yore' met gast. De gitarist, die eruit ziet als een oude rot in het vak, heeft een heuse jazz-gitaar; dus geen gat in het midden, maar uitgesneden f-sleutels aan de zijkant. Hij gaat helemaal op in hetgeen hij speelt. Wanneer er geïmproviseerd wordt, reageren de andere bandleden op tekens van de gitarist. Op enkele communicatiestoornissen na, loopt het geheel als een trein. Dat geldt eveneens voor de bestaande nummers die de band ten gehore brengt. Geen muziek om de ledematen eens lekker op los te gooien, maar wel life. Liefhebbers van life-jazzmuziek op kleine podia kunnen volgende weekend hun hart echt ophalen. Dan is er namelijk weer Jekerjazz.

Lotte Asveld

Taak 5: Moeilijk

Casus

Het College van Bestuur van de Universiteit Maastricht wenst meer vrouwen in hogere wetenschappelijke rangen. Daartoe heeft een van haar leden, voetbalvoorzitter Karl Dittrich, zitting genomen in een landelijke denktank.

"OK. Daar gaat-ie dan. Stap één. Moeilijke woorden. Iemand?"

"Vrouwen?"

Homerisch gelach, hinniken, proesten en bulderen.

"Maar nu serieus. Iemand?"

"Eucuhm... denktank?"

"Wat in het vat zit verzuurt niet. Denktank. Toch?"

"Nee, nou, eh, ja. Misschien. Denktank. Tja. Belangrijk gremium, dunkt mij."

"Juist ja! Gremium! Goed zo!"

"Nog?"

"Mnee. Probleemstelling?"

"Meer vrouwen?"

"Nee gek; genoeg gleuven."

"Uitgedroogde greppels, zou een belangrijk literator zeggen."

Onsuitbaar gegier, locien en brullen.

"Se-Rie-Jeu-heus!"

"OK. Yo! Heu..."

Stilte.

"Iets met voetbal?"

"Vrouwenvoetbal?"

Lach zo slap als was. Bulken, gieren, proesten.

"Jongens, kom op. Effe d'r tegenaan. Dit is een moetje, even door deze appel heen. Doe nou godsodeju even een, althans matig, serieuze poging tot probleemstelling."

"Nou goed dan. Wat dacht je van: vrouwen in de wetenschap, mág dat?"

"Ik scherp 'm was aan: vrouwen werkzaam op universiteit, mág dat?"

"Ligt mij niet lekker op de maag. Ook niet qua achterban."

"Achterban?"

"Nou ja, qua thuis, weet je. De kleine meid en zo."

"Ach lul, niet zeiken."

"Wat het wat mij betreft dus zeker niet is: professorinnen, kan dat?"

Ginnegappen, schmieren, malle gezichten trekken, leuk-pijnlijk naar kruis tasten.

"Nee dus! Dát kan dus nóóit! Ha!"

"Dus: probleemstelling: vrouwen in wetenschap?"

"OK. Daar ga ik voor."

"Hé?"

"Jance, hoho, alleen als probleemstelling hè."

"Oh! Pffff. Ik dácht al even."

"Dan volgt nu de, eh..., brainstorm!"

Stilte.

Stilte.

"Kom op, Job! Laat dat brein eens waaien!"

Karl, doe eens zo'n mooie bal voor open doel!"

"Tjees Hans, kunnen we niet gelijk leerdoelen formuleren?"

Eva

Henriëtte van Lierop: de gelukkigste uren waren die in de keuken, met haar moeder aan de strijkplank (foto Franco Gori)

Rituele reiniging

Op zoek naar een levensdoel bezocht ze de kaartlegster.

"Er is iets wat je heel graag wilt", zei die. Sterker: "Iets wat je altijd al graag gewild hebt".

Was het alleen nog zaak uit te vinden wát.

Drie en een half jaar later exploiteert Henriëtte van Lierop een wassalon, Henriëtte's Laundrette, "de moderne zelfbedieningswasserette in Maastricht".

Is er een verband? Jazeker, terwijl haar de kaart gelegd werd herinnerde ze zich dat ze altijd graag huishoudelijk werk gedaan had, strijken, naaien, wasgoed vouwen, stápeltjes maken. De gelukkigste uren waren die in de keuken, met haar moeder aan de strijkplank. Zo kom je langs de weg van de associatie vanzelf bij het wasmachien terecht.

BERICHT UIT MAASTRICHT

Voor ze opening vroeg ze voor de zekerheid om een second opinion, bij een tweede waarzegster. Die keek netzolang naar een bungelend horloge tot ze water zag (wasmachines!), tegenslag en triomf: "Je zult als overwinnaar op je doel afstevnen."

Toen was ze gerust. Zag de helderziende niet ook een man met grijs haar in haar leven? Mooi dat ze al twee grijze mannen gehad heeft! Weliswaar zag ze ook kinderen en die heeft ze niet, maar die mannen hebben ze wel en dat telt ook. Misschien is het allemaal een kwestie van zelfbevestiging, jijzelf bent degene die de gegevens interpreteert, jij maakt er een sluitend verhaal van. Over de vrouwen die ze geraadpleegd heeft geen kwaad woord, de gave waarover ze beschikken brengt veel ongemak met zich mee, geestelijk zowel als lichamelijk. Na het leggen van de kaart krijgt de kaartlegster opvliegers en moet ze winden laten. (Is dat de Boze die zich kenbaar maakt?)

Dat is de ene kant van het verhaal. De andere, meer rationele kant is de cursus voor startende ondernemers die ze gevolgd heeft, opgezet door de sociale dienst in het kader van het zogeheten BUMproject. BUM? Bedrijven Uit Mensen!

De belangstelling was enorm. "Vertel mensen die 10 jaar in de bijstand zitten maar eens dat ze hun eigen bedrijf kunnen beginnen." Binnen de kortste keren liepen er heel wat rond met een ondernemingsplan op zak. (Onder hen veel beeldende kunstenaars die ook eens wat wilden verkopen.)

Uiteindelijk is zij de enige van haar groep die het niet bij planen gelaten heeft, de cursusleiders niet meegerekend: "Die hebben hun eigen baan gecreëerd."

Geboren is ze in Someren, op de grens van Brabant en Limburg, een dorp van 1200 inwoners waar de Van Lierops in de meerderheid zijn. "Aan de overkant woonden mijn grootouders, om de hoek een broer van mijn vader die getrouwd is met een zus van mijn moeder, verderop, steeds een straat verspringend, tante Marietje, tante Nardje, tante Carolien..."

Op haar zeventiende zag ze Carel Muller op de televisie, de charismatische leider van de zwakzinnigeninrichting Dennendal. Hij sprak over zijn ideaal om de zwakzinnige te emanciperen en de zwakzinnigenzorg te democratiseren. Daar keek ze van op, maar waar ze het meest van opkeek waren de verplegers die door het beeld liepen, jongemannen in strakke spijkerbroeken met haar

tot op de schouders, stoned achter de rolstoel. Daar wilde ze bij zijn. "Ieder mens wil ergens bijhoren, voor mij was het dat."

Wat deden die hippies in de zwakzinnigenzorg?

Nogal logisch. Ze zagen het als een toevluchtsoord waar je, los van de verfoeide maatschappij, je grenzen kon verleggen en je geest kon verruimen. (Menigeen is er daarna nooit meer echt bovenop gekomen.)

Zijzelf werd aangenomen bij s'Heerenloo-Lozenoord ("s'Heerenloo-Klotenoord") in Ermelo, de grootste zwakzinnigeninrichting van het land (met evenveel patiënten als Someren inwoners telt).

Het viel niet mee.

In plaats van tussen vriendelijke gekken kwam ze op de zwaarste afdeling terecht, temidden van oudere vrouwen die niet leefden maar vegeteerden. Van hen was er maar één die kon praten, de anderen stootten geluiden uit. Ze zaten vastgesjord in tuigen, in uitvergroete kinderstoelen, in de lichaamshoudingen van enorme, uit hun krachten gegroeide babies. De jurken die ze droegen waren van ruwe tentenstof, een soort kaftans, en nog scheurden ze ze kapot. Ze trokken zich de haren uit de kop, aten de peuken van de vloer, gristen de snottebellen uit elkaars neus, vraten elkaars stront. Veel te emanciperen of te democratiseren viel daar niet. De molton onderbroeken die ze droegen verdwenen op onnaspeurbare wijze, trof je alleen nog een reepje stof in hun kont. Je moest altijd op je hoede zijn daar, lette je even niet op zetten ze hun tanden in je schouder, namen ze een hap.

Is dat een omgeving voor een jong meisje?

Het werken was fabriekswerk, aan de lopende band aan- en uitkleden, schoonschrobben, eten in de mond proppen, stront ruimen, politieagent spelen. De enige manier om contact met die wezens te krijgen was ze te pesten: zetten ze de muziek zo hard dat ze kwaad werden, gingen een paar van die verzorgsters er expres wild op dansen, werden ze nog kwader.

Na het werk gingen ze uit, swingen, drinken, blowen. Je bent maar één keer jong. Zo begon haar lange mars door de zwakzinnigenzorg. Na 15 jaar haakte ze overspannen af.

Henriëtte's Laundrette ligt aan de rand van de stad, daar waar de Pieterstraat overgaat in het villapark, op een steenworp afstand van de stadsbibliotheek. Het is een mooie locatie, midden in het gebied waar zich de potentiële klantenkring bevindt, studenten (vuile onderbroeken), goed verdienende alleenstaanden (overhemden), kleine restaurateurs (servetten), kappers (handdoeken), bejaarden in bejaardenhuizen (zie: studenten).

De wassalon is ruim en fris, het ruikt er naar waspoeder en schoon wasgoed, er staan tafels waaraan je al wachtend kunt studeren, tijdschriften lezen, koffie drinken. Terwijl de machines draaien, een geruststellend geluid, staat zij zelf aan de strijkplank, strijkt en vouwt, maakt stapeltjes.

Buiten schijnt de zon, het is druk in het park, reeds grijzende vaders voeren hun kinderen uit wandelen, op de hoek staat een ijscoman, eendjes kwaken, bokjes springen.

Alsof de wereld is wat ze deze dag is, vredig, helder en overzichtelijk. Sociaal. Normaal. Een idylle.

Jules Dister